

27310

PROTOCOL

DESPRE

SIEDINTIELE SINODULUI EPARCHIAL

DIN

DIECES'A ROMANA GRECO-ORIENTALA

A

V 1974

ARADULUI.

—†‡ Tienute in anul 1893. ‡†—

ARAD, 1893.

TIPARIUL TIPOGRAFIEI DIECESANE.

27310

27310

PROTOCOL

DESPRE

SIEDINTIELE SINODULUI EPARCHIAL

DIN

DIECES'A ROMANA GRECO-ORIENTALA

A

ARADULUI.

—‡‡ Tienute in anul 1893. ‡‡—

A R A D, 1893.

TIPARIUL TIPOGRAFIEI DIECESANE.

01878

Palatul Cultural al orașului Anșii
BIBLIOTECA

No. inv. de sprețire 33

19 80

27310

Protocol,

despre siedintiele sinodului eparchial din dieces'a gr. or. româna a Aradului, tîenute in anul 1893.

Siedinti'a I.

s'a tîenut in Arad la 4/16. Aprilie 1893, nainte de médiadi.

Presiedinte: Prea Sânti'a Sa Domnul Episcop diecesan
Ioanu Metianu. Notariu: *Ignatiu Papp.*

Nr. 1. Pe diu'a de astadi convocat fiind Sinodul eparchial la siedinti'a ordinaria, deputatii s'au prezentat in numer insemnat și dupa ce au participat la sânt'a liturghie impreunata cu chiemarea Duchului Sânt și celebrata in biseric'a catedrala, s'au intrunit in sal'a Seminariului, destinata pentru siedintiele sinodali, unde prezentându-se si **Prea Sânti'a Sa Domnul Episcop diecesan Ioanu Metianu** si ocupând locul presidial **rostesce cuvântul de deschidere** care, ascultat cu viua interesare si terminat intre urari de „se traésca Prea Sânti'a Sa,” la propunerea deputatului Nicolae Zigre,

Se trece la protocol in tóta estensiunea sa precum urméza :

Christos a inviat Domnilor deputati!

Când prea bunul Dumnedieu, intru adênc'a sa intieptiune a creat pre om de cea mai alésa dintre tôte fiintiele pamentului spre un scop maretiu si inalt, pre lângă multe alte mari daruri, cu cari l'a binecuvântat, a mai

sădit în inimă a lui și indispensabilul simțiu religios, că cel mai puternic mijloc la atingerea scopului.

Prin sădirea simțiului religios în inimă a omului, a voit întieptiunea divină a desteptă în el dorința și năsuința tot spre mai mare dezvoltare a facultăților sale sufletești, a voit întieptiunea divină a-l stimula la tot mai mare perfecțiune, și astfel a-l apropiă tot mai mult de Dumnezeu Creatoriul său și prin această de bine și fericire: scopul suprem al omului.

Având simțiul religios o asemenea misiune măreață și convingându-se oamenii, că în ce măsură se va dezvoltă și cultivă acelă, în aceeași măsură va și contribui la apropierea lor de mărețul scop destinat de Dumnezeu, încă din cele mai vechi timpuri, dar mai ales dela ivirea creștinismului au început a cultivă tot mai mult acel simțiu întrunindu-se spre acel scop în societăți religioase după limba și credința, ridicând biserici și înființând școli confesionale, precum și alte instituțiuni filantropice, apoi punând toate acestea sub îngrijirea celor mai distinși reprezentanți ai lor.

Urmând și fericiții noștri părinți oamenilor întiepti încă dela începutul creștinătății, s'au întrunit și ei în societate religioasă, întemeiând astfel biserica noastră ortodoxă-națională atât pentru dezvoltarea și cultivarea simțiului religios, cât și pentru a ne lăsa și noua urmașilor lor un centru de cultură religioasă-morală că și un scut puternic contra tuturor vicisitudinilor timpurilor în toate împrejurările, un scut, care se ne asigure existența pe secole înainte.

Dacă biserica străbună în toate timpurile și împrejurările a fost și este scutul și adăpostul neamului nostru, se nu uităm, D-lor deputați, că la această a contribuit mai mult simțiul religios, de care a fost însufletit clerul și poporul nostru. De unde urmăza, că dacă voim, că biserica străbună se fie și în viitor asemenea scut puternic

al nostru si al urmasilor nostri precum fù si al strabunilor nostri, — si cine n'ar dori acést'a in furtunósele valuri ale acestei vieți — atunci datorintia mare avem a cultivá si noi in mesura tot mai mare simtiul religios, càci in ce mesura vom face acést'a, in acea mesura ne vom ascurá si viitoriul nostru, si din contra, in ce mesura vom negligá cultivarea simtiului religios, in aceea si se va periclitá si existintia nóstra.

Din acestea veti binevoi a vedé D-lor deputati, cà avem nu numai neaparata trebuintia, dar si o imperiósá datorintia a face acést'a mai ales in timpul de acum, când sórtea bisericeii nóstre din di in di devine tot mai ingrijitóre, când pe langa indiferentismul religios, ce se observa mai in tóte pàrțile in timpul mai nou, vedem chiar pe inaltul guvern al patriei pasind inaintea tierii cu un fel de program politic-bisericesc, care daca s'ar realizá, ar straformá secularele institutiuni ale patriei si ale bisericeii, ba intentionata casatorie civila, ar slabi credinti'a in sântieni'a unei taine si prin acést'a si bunele moravuri.

Cine va considera D-lor deputati, cà casatori'a este un'a dintre tainele legii cei noue, cari sunt bazele bisericeii nóstre, usior va intielege, cât de mult s'ar sgudui simtiul religios al credinciosilor nostri, daca s'ar realizá program'a politico-bisericésca a inaltului guvern.

De acea avem o mare si imperiósá datorintia, D-lor deputati, nu numai a apera drepturile bisericeii nóstre intre marginile legii in tot locul si in tot timpul, dar și pe terenul bisericesc a ne folosi de cele mai eficace mijlóce legale de aperature, intre cari unul si cel mai probat este si remâne delvoltarea simtiului religios la clerul si poporul nostru in mesura tot mai mare, ca se póta infrunta cu succes tóte cercàrile obvenitóre.

Simtiul religios se desvólta mai cu succes Dlor deputati prin cultivarea celor trei mari virtuti evangelice: **credinti'a, dragostea si speranti'a crestinésca.**

Deci se tienem si noi sus si tare la aceste trei virtuti cardinale ale bisericei noastre, cultivându-le tot mai mult si facând si pre ceialalti ai nostri se le cultivate. Se spunem, D-lor deputati, la toate ocaziunile binevenite preoților si poporului nostru, că daca voim a esista si a inainta, daca voim un viitor mai bun si mai fericit, atunci se nu uitam, că bas'a acestei esistentie si a acelui viitor al nostru este biserica strabuna, cu cele trei virtuti cardinale; se nu uităm că slabind acelea in sufletul nostru slabesc bazele esistentiei și ale viitoriului nostru, si de aceea se staruim cu totii a-le cultivă din toate puterile in toate clasele societății noastre.

Credinti'a crestina se ne fie si noue că si parintilor nostri, D-lor deputati, aceea anghira tare, pe carea se se intemeieze desvoltarea si viitoriulu nostru; ea se ne fie stéu'a conducătoare in mersul nostru spre perfectiunea crestinésca si prin acést'a spre bunastare si fericire, ea se ne indice si imprime in mod sigur scopul vietii si mijlocele pentru ajungerea lui; ea se ne intarésca in lupt'a noastră neintrerupta pentru viatia si inaintare; si tot ea se desvólte in sufletul nostru si simtiul cel sublim al dragostei evangelice, al acelei dragoste, care sustiene intre ómeni raportul crestinesc de frati si fii ai Unui'a si Aceluiasi Tata ceresc, al acelei dragoste, prin care prosperéza toate lucrurile mari, bune si folositoare si asia si sânt'a noastră biserica si prin ea si clerul si poporul nostru, aceea **dragoste** despre care dice Apostolul gintilor: „*de a-si grâi in limbi ângeresci, de a-si avé prorocie, de a-si sci toate tainele, de a-si avé tóta sciinti'a si tóta credinti'a, încât se mut si muntii, de a-si împarti tóta avuti'a mea si chiar de a-si dá trupul mieu se-l arda, éra dragoste nu am: nimic'a nu sunt.*“

Alaturea cu dragostea crestinésca se mai nasce din credintia si cea de a trei'a mare virtute, ce o numim **speranti'a** crestina, care ne inspira increderea si convin-

gereea invingerii in lupt'a noastră dilnica cu necazurile si greutățile vietii.

Când noi si trimitietorii nostri, D-lor deputati, ne vom inspira in mesura receruta de aceste trei virtuti cardinale ale crestinismului, atuncia vom inaintá cu pasi siguri spre scopul ce urmárim, pentru-cá prin ele se desvólta în mesura tot mai mare simtiul religios, cel mai sigur conducator al ómenilor la implinirea vointiei lui Dumnedieu si la dobândirea darului si ajutoriului ceresc atât de necesar la ajungerea justelor dorintie.

De aceea se staruim cu totii, D-lor deputati, la cultivarea tot mai mult a atinselor trei virtuti cardinale. Spre scopul acest'a, se nu ne multiamim numai cu lucrările noastre din acest sinod, ci se facem, cá lucrările noastre de aici se strabata in tóte partile eparchiei si se aduca roduri imbelsiugate cá si seméti'a aruncata in pamént bine roditoriu, deci se lucrám si se staruim pentru cultivarea tot mai mult a amintitelor trei virtuti, la toti ceilalti frati si fii ai nostri de pretutindenea, premergênd noi insi-ne cu exemple bune.

Se ne facem, D-lor deputati, cu totii adevirati parinti ai bisericei si adevirati apostoli ai clerului si poporului, imediat luminând si intarind cu cuvêntul si esemplul pre toti ai nostri in credintia, dragoste si sperantia crestinésca combatênd tot ceea ce ar fi contr'a acestor'a, ér mai ales neintielegerea si ur'a, ori unde s'ar observá acelea, cá pe nisce rele, cari subminéză desvoltarea si impedeaza ajungerea scopului nostru.

Facênd cu totii asia D-lor deputati, vom ajunge a vedé din di in di in mesura tot mai mare imbucuratoriul rezultat al lucrârilor noastre, si vom avé manganarea de a fi satisfacut asteptării trimitietorilor nostri; deci mai rugând si aici pe bunul Dumnedieu se ne ajute si El la aceste nisuintie ale noastre, binecuvêntand lucrările noastre,

declar sesiunea ordinara a sinodului nostru eparchial pe anul 1893 de deschisa.

si apoi se preda comisiunei organisat6re pentru apretierea momintelor espuse in acelasi.

Nr. 2. Fac6ndu-se apel nominal si constat6ndu-se presenti'a a 40 de deputati

Sinodul se dechiara capace de a aduce concluse valide.

Nr. 3. Presidiul presenta :

a) Rep6rtele generali a-le Consistoriilor plenari din Arad si Oradea-mare,

Se predau comisiunei organisat6re.

b) Rep6rtele generali a-le senatului bisericesc dela Consistoriile din Arad si Oradea-mare,

Se predau comisiunei bisericesci.

c) Rep6rtele generali a-le senatului de sc6le dela Consistoriile din Arad si Oradea-mare,

Se predau comisiunei scolare.

d) Rep6rtele generali a-le senatului epitropesc dela Consistoriile din Arad si Oradea-mare impreuna cu rati6niile pe 1892 si bugetele pentru 1893,

Sunt predate comisiunei sinodali epitropesci intrunite aici cu trei zile mai nainte.

Nr. 4. Presidiul presenta urmat6rele esibite :

a) Reportul delegatiunei congresuale rom6ne, despre starea proceselor de despartire in comunele mestecate.

b) Representatiunea Consistoriului gr. or. rom6n din Oradea-mare in afacerea casatoriei si a matriculelor civile.

c) Propunerea Consistoriului gr. or. rom. din Oradea-mare asupra cererei archimandritului vicariu episcopesc Iosif Goldisiu, pentru intregirea dotatiunei sale,

Se predau comisiunei organisat6re.

Nr. 5. Tot presidiul mai presenta urmat6rele esibite, intrate dela Consistoriul gr. or. rom6n aradan :

a) Propunere referitoare la regularea conventiei episcopesci ;

b) Report pentru autorizare de a contrage un imprumut cu procente mai mici, pentru solvirea pretului pamântului cumperat dela erariu ;

c) Report despre cumperarea unor realitati si cererea ulterioarei aprobari ;

d) Propunerea pentru stergerea unor pretensiuni diecesane vechi, dubioase si neincassabile;

e) Asemenea propunere pentru stergerea contribuirei restante de 1 cr. de suflet la parochi'a Dubesci.

f) Propunerea pentru stergerea unei restantie de aucta scolara la parochi'a Bunea si Ohab'a-sërba.

g) Asemenea propunere pentru parochiile din Oradea-mare ;

h) Propunerea referitoare la reducerea intereselor dela 8⁰/₀ la 7⁰/₀ eventual 6⁰/₀.

i) Propunere asupra cererei lui Georgiu Oradan din Pecic'a-rom. pentru reducerea intereselor dupa capitalul cu care datoresce fondurilor diecesane.

l) Socôt'a fondatiunei Elen'a Ghib'a Birt'a pe 1892, si

m) Socôt'a tipografiei diecesane pe 1892,

Tóte acestea se predau comisiunei epitropesci.

Nr. 6. Reportul Consistoriului din Oradea-mare, pentru o adresa la Guvern, in meritul respectarii serbătorilor nóstre,

Se predà comisiunei bisericesci.

Nr. 7. Reportul aceluia-si Consistoriu, despre infiintarea fondatiunei scolare Oancea si cel despre infiintarea fondatiunei „Georgiu Lazar“ si soci'a sa Hermin'a,

Se predau comisiunei scolare.

Nr. 8. Cererea parochiei Hinchirisiu pentru ajutoriu la edificarea scólei,

Se preda comisiunei pentru petitiuni,

Cu acestea terminându-se program'a dilei, siedinti'a procsima se statorcesce pe mâne in 5/17 l. c. la ór'a 4 dupa médiadi si cu acestea siedinti'a de astadi se ridica la 12 si 1/2 óre dupa médiadi.

D. c. m. s.

Acest protocol sa cetit si autenticat in siedinti'a a II. dela 5/17. Aprile.

Ioanu Metianu, m. p.
Episcop.

Ignatiu Papp, m. p.
notariu.

Siedinti'a II.

ținuta in Arad la 5/17 Aprilie 1893 după médiadi la 4 óre.

Presiedinte: Prea Santi'a Sa Domnul Episcop diecesan
Ioanu Metianu. Notariu: *Dr. Liviu Marcu.*

Nr. 9. Se cetesce protocolul siedintiei I. si
Se autentica.

Nr. 10. Presidiul presenta urmátorele esibite :
Rogarile de concediu pe durat'a intregi sessiuni sinodali a membrilor :

Petru Anc'a, Avram Berlogi'a, Petru Chirilescu, Ioan Costa, Dr. Florian Duma, si Dr. Athanasiu Marienescu :
Concediul cerut se acórda.

Nr. 11. Se presenta reportul comisiunei sinodale de scontrare cu 3 acluse si reportul fiscului Ioan Belesiu despre stadiul proceselor concrediute lui

Se transpune comisiunei episcopesci.

Nr. 12. Urmátorele esibite :

a) Petitiunea invetiatoriului Trifon Cornea din Crivobar'a pentru ridicarea salariului invetiatoresc ;

b) Petitiunea comunei Martihaz pentru ajutoriu de 150 fl. la edificarea scólei ;

c) Rogarea preotului Vasiliu Crisian din Botfei ca ajutoriul anual de 20 fl. se fie ridicat la 60 fl. ;

d) Rogarea preotului Iustin Iancu din Cinteiu, ca se i-se dea sesiunea parohiei reduse de acolo ;

e) Rogarea veduvei reposatului protopop paroch Ioan Russu din Arad pentru ajutoriu,

Se transpun comisiunei pentru petitiuni.

Nr. 13. Rogarea mai multor parochieni romani gr. or. din Bucovetiu pentru reactivarea parohiei a II-a reduse,

Se transpune comisiunei bisericesci.

Nr. 14. Petitul profesorului Dr. Petru Piposiu pentru remunerarea opului seu „Istori'a pedagogiei,“

Se transpune la comisiunea scolara.

Nr. 15. Reportul consistoriului aradan cu rogarea credintiosului nostru Dimitrie Gherd'a din Chiseteu, in care acest'a 'si esprima dorinti'a de a darui diecesei averea sa statat'ore din 70 lantie de pament, deca dieces'a 'i-ar asigura o renta annuala de 1600 fl. pana la m'ortea lui si a sociei lui, — si raspunsul consistoriului aradan la cererea a 12 poporeni din Arad, referitoriu la superedificatul diecesan de pe intravilanul parohiei.

Se transpun la comisiunea organisat'ore.

Nr. 16. Urméza **reportul comisiunei organisat'ore in cestiunea programei guvernului referit'ore la casatori'a si matriculele civile**, receptiunea Iudeilor si egal'a indreptatire a confessiunilor. Reportor: Vincentiu Babesiu.

Dupa predarea causei si a ingrigirilor accentuate at'at in cuventul presidial c'at si in reportul consistoriului plenar din Arad precum si in representatiunea consistoriului Oradan, la propunerea comisiunei,

Sinodul in unanimitate ia urmatoriul conclus :

Consider'and, c'a **importantele reforme politico-bisericesci**, luate de actualul guvern al patriei in programul seu,

daca ar ajunge a fi realizate, **ar strapune** **tóte relatiunile familiari** ale cetatienilor **de pe basa lor religiósamoralá si nestramutabila** de pana acuma **pe basa** de drept cu totul **nóua, curat civila si prin urmare schimbiósá**; ér de alta parte ar vátama grav si in multe privintie drepturile si interesele vitali basate pe nealterabilele invetiaturi ale lui Christos si pe legile stravechi ale tierii in **tóte bisericile din tíera, prin urmare si in biseric'a nóstra nationala gr. or. romána**;

Considerând, **cà acest Sinod si-ar negliá oficiul**, impus de stat. org. §. 96, **daca fatia** cu astfel de pericole, ce amenintia biseric'a, **n'ar purtá grija** pentru delaturarea lor **in sfer'a sa de competintia**, chiar si in stadiul de pregatire al acestui plan problematic de reforme;

Considerând, **cà reformele intentionate nu provin dintr'o trebuintia generala simtita a popórelor crestine** ale patriei nóstre, si **cà ele ar vátamá adênc** si in urmare ar sguidi in mod ingrijitor sentimentele religiósemorale astadi inca adênc inradacinate in inimile mai ales ale credinciosilor bisericeii nóstre;

Considerând, **cà introducerea matriculelor de stat** si-ar gresi cu deseversire scopul principal, adeca cel relativ la botezurile necompetente, de óre-ce ori cari altele, dar matriculele de botez si ale mortilor, de cari aci propriaminte si exclusiv se lucra, nici decum nu se pot stramuta in matricule de stat;

Mai departe, **cà astfeliu de mesura** in starea presenta a administratiunei nóstre politice, ar sguidi in mod serios siguritatea si autenticitatea acestor registre publice, pre lângá aceea ar impune credinciosilor bisericeii nóstre, **cá contribuabili ai statului**, sarcine cu totul nóue, grele si nejustificate, clerului nostru de rônd i-ar causá o dauna sensibila in venitele sale si altmintrelea insuficiente si afara de acestea ar slabi incátva legatur'a bisericesca-spirituala dintre pastorii sufletesci si credinciosii lor;

Cà prin urmare introducerea matriculelor de stat ar fi o mesura necorespundietóre scopului ei propriu, costisitóre, de asemenea daunosa pentru stat cá si pentru bisericá;

Considerând, **cà cu introducerea intentionatei casatorii civile**, asiediemintele sacre ale dreptului canonic matrimonial al bisericeii nóstre ar perde din autoritatea lor, vigórea

legala de pana acum, si statul s'ar pune in contradicere cu bisericile: catolica si ortodoxa, acestea având si profesând casatori'a intre cele 7 taine; ér statul degradând un'a dintre columnele bisericeii, judecatur'a bisericesca in afacerile matrimoniale ar fi delaturata si **cununi'a bisericesca** despojata de valoarea ei de drept, **ar poté se scada** in ochii masselor usior confundabili prin astfel de mesuri resvratitoare **la o ceremonie cu totul superflua**, fiind ea lipsita de tota valoarea ei practica si totusi inpreunata cu unele spese: deci biserica ar fi lovita grav in doue privintie, cãci adeca pe de o parte prin astfel de reforme, de si in contr'a intentiunilor, totusi sub egid'a autoritatii de stat, asia dicând prin stat s'ar provocá si promová indiferentismul religionar, pe de alta parte plenitudinea seculara a autoritatii bisericesci s'ar reduce la **minimul ei**;

Considerând, cã o atare **devalvare fatala** a stravechei autoritatii bisericesci ar face biserica incapabila de a pasi riguros in contr'a latirei necredintiei, de care tocmai in urm'a astor fel de reforme ar fi a se teme, prin ce inse biserica ar deveni totdeodata incapabila de a corespunde in deplina mesura misiunii sale politico-publice, adeca a servi ordinii politico-sociale cá ultimul, cel mai tare si mai sigur radim, casatori'a civila intentionata deci ar fi asemenea pernicioasa pentru stat cá si pentru biserica;

Considerând, cã **modificarea art. de lege LIII. 1868** luata de asemenea in vedere prin programul politic-bisericesc al guvernului, a unui articol de lege, care formeza sorgintea propria a presentelor discussiuni confesionale, **ar fi numai un pretins act de dreptate politica si de liberalism**, cãci apartinenti'a confesionala a cetatienilor nu constitue un interes de stat, prin urmare o restrângere prin lege a libertatii naturale a parintilor relativ la confesiunea copiilor lor invólva o spoliare de drept; asiadara o astfel de modificare de lege resp. un asemenea act de dreptate **nu reclama** nici din punctul de vedere al confesionalismului vre o **compensatiune**, nici din punctul de vedere al statului **luarea ori carei** mai departe **dispositiuni legislative**, **cu atât mai putin resturnarea** unor institutiuni seculare, bine asediate si bine probate;

Mai departe considerând cã acelea pretinse inconvenientie, cari s'ar fi ivind pe ici pe colea la casatoriile mixte si ale celor convertiti, la cari se si face provocare spre justificarea in-

tentionatei reforme de casatorie, nu-'si au caus'a in simultan'a valóre legala a dispositiunilor incongruente ale dreptului matrimonial la diferitele confesiuni, ci in nerespectarea acestor dispositiuni respective a legilor generale ale terei, dar astfel de casuri si de altmintrelea esceptionali, ar putea se justifice cel mult óresi cari dispositiuni legislative referitóre la esecutarea lrgii amesurat esceptiunilor, nici intr'un cas in sa n'ar putea se justifice dispositiuni legislative atát de radicale si generale, cum ar fi intentionat'a regulare uniforma a dreptului matrimonial prin lege de stat referitóre la mentionatele abusuri, pentru ca acestea n'ar fi eschise prin o atare regulare, de óre-ce nu esista lege, care n'ar putea fi nerespectata ;

Cà prin urmare o **regulare uniforma** prin legea **dreptului matrimonial basata pe ideea casatoriei civile obligatóre nu o pretinde absolut nici un interes de stat.**

Considerând in fine cà interesele vitale ale statului si ale bisericii, adeca fundamentul religios-moral al familiei, evlaviósele sentimente ale miliónelor de crestini nu pot fi facute obiect de rivalitáti pentru potestatea politica ;

Din tóte aceste motive, **sinodul** declara respective concludere, cà **repudiaza hotarít** intentionata **introducerea matriculelor de stat si a casatoriei civile obligatóre** cà unele reforme resvratitóre, cari nu purced din trebuintiele popórelor, nu sunt justificabile prin nici un interes de stat si ar fi perniciose de o potrive pentru stat, societate si biserica.

Totdeodata Sinodul recerca pe P. S. Sa Parintele Episcop diecesan, cá impreuna cu Escel. Sa Parintele Archiepiscop si Metropolit si cu P. S. Sa Parintele Episcop al Caransebesiului se-si puna in lucrare intrég'a inluintia legala atát la inaltul guvern, precum si in cas'a magnatilor, ér in cas de lipsa prin o representatiune omagiala la Maiestatea Sa prégratiosul nostru Rege pentru ferirea sântei nóstre biserici de pericolele ce o amenintia.

In privinti'a regularii libertáti religionare de asemenea intentionate prin programul politic-bisericesc al guvernului, sinodul nu afla de lipsa a-se pronuntia inainte de a se publicá proiectul concerniute ; Ce privesce **receptiunea confesiunii mosaice**, carea si ea forméza un punct in programul guvernului :

Sinodul declara, că condus pururea de spiritul toleranției creștine, nu se simte nici chemat, nici îndemnat de a-si ridica vócea în contr'a unei receptiuni formal-legale a confesiunii mozaice, până unde aceea nu va atinge principiile fundamentale ale bisericii creștine, dar prin eventual'a admitere a libertății de trecere, basată pe principiul reciprocității inter-confesionale între creștini și israeliti — după convingerea sinodului — fără de o abnegatiune morală de sine, nici o biserică creștinésca nu s'ar putea simți liniștită.

Nr. 17. Urmează reportul delegațiunii congresuale despre starea proceselor de despartire a comunelor mesteceate. Reporter: Nicolau Zigre. Cătându-se Reportul.

În general se ia la cunoștință cu adăușul că, având în vedere, că la anul viitoriu se împlinesc 30 ani dela restaurarea metropoliei române și dela faptic'a despartire a bisericii române decătra biseric'a serbésca, sinodul aviséza pe onorabil'a delegațiune ca, — pentru deslegarea tuturor cestiunilor pendente de despartire mai ales acelor cari după timpul prevediut în legile materială civile pot se devina din partea părții contrare pretinse de preserise — până la finea anului 1895 se se pună în curgere tóte procesele de despartire a averilor comune, având despre acésta a reportá la timpul seu atât acestui sinod cât și congresului național bisericesc.

Ne mai fiind alte obiecte ședinți'a se încheia la 6 óre după médiadi, anunțându-se cea procsimă pe 6/18 Aprile a. m. la 10 óre.

D. c. m. s.

Acest protocol s'a cętit și autentecat în ședinți'a a III. dela 6/18 Aprile 1893.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcop.

Dr. Liviu Marcu, m. p.

notariu.

Siedinti'a III.

tienuta in Arad, la 6/18. Aprilie 1893, la 10 óre n. a.

Preziedinte: Prea Sânti'a Sa Domnul Episcop diecesan
Ioanu Metianu. Notariu: *Dr. Georgiu Plopu.*

Nr. 18. Se cetesce protocolul siedintiei a II-a si
Se autentica.

Nr. 19. Presidiul presenta cererile de concediu a-le
deputatilor Ieroteiu Belesiu si Dr. Eugeniu Mocioni,
Concediul cerut se acorda.

Nr. 20. Presidiul presenta proiectul de statute pen-
tru fondul de pensiuni, asternut de Consistoriul aradan.
Se transpune comisiunei organizátore.

Nr. 21. Socót'a fondatiunii: „Mihoc,“
Se transpune comisiunei episcopesci.

Nr. 22. Nainte de a trece la ordinea dilei deputa-
tul Teodor Ceontea face urmatórea propunere:

„Pentru ca protocólele nóstre sinodali se fie oglinda
fidela a desvoltarii nóstre sinodali, propun: se intre in-
tr'ensele tóte repórtelile consistoriali in intreg cuprinsul lor.“

Se estrada comisiunei organizátore pentru a o desbate si
a face propunere meritoriala la sinod.

Nr. 23. La ordinea dilei urméza **referad'a comi-
siunei bisericesci asupra reportului consistoriului din
Arad, ca senat strêns bisericesc** despre activitatea sa pe
anul 1892. Reportor: Constantin Gurban. Reportul con-
sistorial cetindu-se,

In general se ia la cunoscintia si se procede la desbatere
speciala.

Nr. 24. Urmatórele puncte din reportul consistorial
si anume:

Pct. I. că senatul strins bisericesc dela consistoriul din Arad, afara de presiedinte si secretar, se compune : din un asesor ordinariu referinte si 11 asesori onorari ;

Pct. II. că in an 1892 au intrat 1764 piese esibi-tiunali, catra cari adaugându-se restanti'a din 1891 in numer de 23 ; senatul a avut de resolvit 1787 de piese ;

Pct. III. că senatul bisericesc in an 1892 a tienut 26 siedintie, in cari sub 851 serii a resolvit 1009 piese ; afara de siedintie s'au resolvit 768, si restante au remas 10 piese ;

Pct. IV. că intre esibitele amintite mai sus au fost : procese matrimoniale pentru divortiu de tot 58 ; din cari : restantie din a. 1891 au fost 5 ; in anul 1892 au intrat de tot noue, prevediute cu sentinti'a forului prim 37 ; in-tregite si prevediute cu sentintia noua dela forul prim 12 ; cereri edictale : 2 ; cereri de renoire : 2 ;

De dupa teritoriu au fost procese de divortiu :

din protopopiatul	Aradului	8
"	"	Chisineului 18
"	"	Siriei —
"	"	Ienopolei 7
"	"	Butenilor 1
"	"	Halmagiului 1
"	"	Radnei 8
"	"	Lipovei —
"	"	Belintiului —
"	"	Timisiorii 11
"	"	B.-Comlosiului 4

că actoratul l'a portat in 30 casuri barbatul si in 28 casuri femea ;

că in 39 casuri s'a enunciat divortiul ; sentinti'a fo-rului prim s'a disolvat in 10 casuri ; s'a conces renoire in 2 casuri, s'a admis procedura edictala in 2 casuri ; ér 5 procese au remas la defensori ;

Pct. V. că procese disciplinari în an 1892 au intrat ca noue: 16 (între cari mai grave 6) contra cari adaugând cele rămase în curs din 1891 în sum'a de 30 — de tot au fost 46, din cari s'au terminat 15, și la finea a. 1892 au rămas în curs 31; apoi că din cele 15 cazuri terminate, acușatii s'au judecat în 5 cazuri, s'au absolvat în 6 cazuri, partile s'au împacat în 3 cazuri, ér prin mórtea acușatului s'a sistat 1 cas; mai departe.

Pct. VI. că esamene de cualificatiune s'au ținut cu toti clericii absoluti, câti s'au însinuat; la propunerea comisiunei

Tóte aceste date se iau la cunoscentia.

Nr. 25. Punctul VII. despre esecutarea conclusului sinodal Nr. 54 din 1892 referitor la încasarea tacselor fondului preotiesc, la propunerea comisiunei

Sinodul ia la cunoscentia dispositiunile luate de Consistoriu în acést'a privintia, înse tot odata însarcinéza Consistoriul a procede și pe viitoriu cu rigóre, ásceptând pentru sinodul procsim report despre rezultatul încasarilor.

Nr. 26. Pct. VIII. că amesurat conclusului sinodal Nr. 59 din a. 1892 consistoriul a dispus prin cerculariu publicarea numelui daruitorilor și fondatorilor;

Pct. IX. că în urma însarcinarii prin conclusul sinodal din 1892 Nr. 63 cercetarile în urma protesturilor din cercurile Siri'a, Ving'a și Chiseteu, s'au efeptuit, ér ulteriór'a procedere, din lips'a substratului de urmárire, s'a sistat;

Pct. X. că colect'a facuta pentru parochi'a Parti'a fiind încheiata, banii adunati s'au depus spre fructificare pâna se va începe edificarea;

Pct. XI. că despre modul esecutarii conclusului sinodal Nr. 64/1892. referitor la stirpirea datinelor stângace, va reportá special plenul Consistoriului, caruia s'a relegat afacerea;

Pct. XII. că conclusul sinodului Nr. 118/1892 referitor la planul arondarii celor dóue episcopii istorice, s'a

ascernut Consistoriului metropolitan, drept respuns la cercarea de sub Nr. 236/1892 M.;

Pct. XIII. că oficiile și organele din parochii și cunosc chemarea și cu unele excepțiuni i-si implinesc datorițiile;

Pct. XIV. că pentru regularea temeinică a conșcripției populare și pentru esactitatea datelor statistice, Consistoriul a întreprins și întreprinde toți pașii receruti;

Pct. XV. că poporațiunea diecesei noastre în a. 1892 în loc se creșca a scadiut cu 826 suflete, ceea ce provine din mortalitatea prea mare mai ales în urma multor morburii epidemice ce au grasat deosebi în protopopiatele: B.-Ineu, Radn'a, Lipov'a și Timisiór'a, în cari numărul reposatilor e cu 1094 mai mare decât numărul nascutilor;

Pct. XVI. sub care se alatura sumariul statistic de pe 1892 și în comparațiune cu 1891, și din care se vede că: în acest district cu 11 protopresbiterate și o manastire în 1892 am avut la finea anului.

1. comune bisericesci a) matre: 302; b) filii: 110;

2. biserici: 330.

3. parochii sistemisate: 383.

4. numărul caselor: 64,168.

5. numărul familielor: 76,071.

6. numărul nascutilor:

barbati 7827

femei 7514

de tot . 15341, adeca cu 572

mai puțin decât în 1891. Dintre cei nascuti au fost nelegiuiti: 1765, deci cu 151 mai puțin decât în 1891;

7. numărul reposatilor:

barbati 8129

femei 8175

de tot . 16304, adeca cu 1758

mai multi decât in 1891 ; de mórte silnica au murit 74, cu 41 mai pucin decât in 1891.

8. Numerul immigratilor :

barbati	987
femei	1167
de tot	<u>2154</u> , adecà cu 1996

mai pucin decât in 1891.

9. numerul emigratilor :

barbati	1063
femei	1109
de tot	<u>2172</u> ,

cu 73 mai multi decât in 1891, si astfel, cà cu 18 a fost mai mare numerul emigratilor, decât al immigratilor.

10. numerul celor trecuti la ortodoxie :

barbati	128
femei	100
de tot	<u>228</u> .

11. numerul celor trecuti la alte biserici :

barbati	31
femei	42
de tot	<u>73</u> , deci cu 155

au trecut mai multi la noi, decât dela noi.

12. cà numerul sufletelor la finea anului 1892 au fost :

barbati	177807
femei	174248
de tot	<u>352055</u> , adecà cu 826

mai pucin decât in 1891.

13. numerul parechilor cununate in 1892 e. 3758, intre cari casatorii mixte 103. Crescemânt 668, respective 17 ; la propunerea comisiunei,

Tóte aceste date se iau la cunoscintia, sumariul se alatura sub A) cu acel adaus, ca pe venitor datele de emigrari si immigrari se se arete numai cu referintia la diecesa.

Nr. 27. Pct. XVII. in care se aréta, cà pentru stîr-
pirea si impeducarea convietuirilor nelegiuite Consistoriul
a facut pasii posibili, si cá pe lînga publicarea conclu-
sului maritului congres national Nr. 179/1891 relativ la
interpretarea §-lui 6 din Statutul organic, a mai emanat
sub Nr. 5754/1892 un alt cerculariu ca instructiune or-
ganelor subalterne referitor la procedur'a urmînda, si cà
in anul 1892 a succes a reduce numerul cu 81 mai re-
manênd astfeliu 5535 de parochi, dintre cari impedecate
de a pasí la casatorie sunt: 2989 ér libere: 2546; apoi
cà impedimentul la 1830 e canonic, ér la 1159 e civil;

Se ia la cunoscentia, cu adausul, cà Consistoriul se con-
tinue in directiunea luata.

Nr. 28. Pct. XVIII. cà statul personal al clerului
la finea anului 1892 a fost: 411 si anume:

1. in centru la curtea episcopésca	3
2. la Seminariul diecesan	3
3. la Manastirea H.-Bodrog	3
4. in clerul parochial:	
a) protopopi in functiune	11
b) parochi	154
c) administratori parochiali	206
d) capelani	27
e) diaconi	1
5. la militia aplicati stabil	2
6. in retragere fara functiuni	1
	<hr/>
La olalta	411

Intre cei de sub 1—6 sunt:

episcop : 1,
archimandrit emerit : 1,
protosincel, director sem : 1,
protopresbiter asesor ref. bis : 1,
ieromonach, prof. la sem : 1,
ieromonachi la manastire : 3,
presbiter cassar diecesan : 1,

ierodiaconi : 2,
protopop titular : 1,
preoti in retragere : 6,
suspinsi : 1.

Pct. XIX. Despre fluctuatiunea clerului, din care se vede că s'au stramutat la alte parochii . . . 4 preoti;
au reposat 10 „
in cale disciplinara s'au lipsit de caracterul oficial 1
preot si ca astfel au devenit in vacantia 13 parochii, la
care adaugându-se numărul parochiilor vacante de 18 din
1891, parochii vacante au fost de toate : 31 ; din cari in
1892 s'au indeplinit :

prin promovarea capelanilor : 1 parochia ; prin ale-
geri si denumiri : 12, vacante au ramas 18 parochii, din
cari in cursul anului present pâna acuma s'au indeplinit
3 si 15 stau sub indeplinire ;

Pct. XX. că personalul didactic dela Seminariul die-
cesan consta din : 1 director profesor din cler ; 2 profe-
sori ordinari din cler ; 2 profesori ordinari mireni ; si 1
cantor mirén provisoriu ;

Pct. XXI. că clericii absoluti la finea a. 1891 din
acest district au fost 41, ér la finea anului scolastic 189²/₃
au absolvat 13 la olalta 54, din cari in cursul a. 1892
au intrat in cler 8 ; au trecut in alta diecesa 1, au pa-
rasit carier'a 2, de tot 11, deci au mai ramas in eviden-
tia 43, cari afara de 5, toti ceialalti s'au supus si au
prestat esamenul de cualificatiune ; la propunerea comisiunei :

Tóte aceste date se iau la cunoscintia cu aceea, că di-
rectiunea Seminariului se comunice list'a teologilor absoluti am-
belor consistorii la finea fie carui an.

Nr. 29. Pct. XXII. că clerici frequentanti in 189²/₃
s'au inscris in cursul III. 19
s'au inscris in „ II. 19
s'au inscris in „ I. 19
de toti : 57,

ér cà din privinti'a cualificatiunii sunt:

	absoluti,	frecuentanti:
cu pregatiri dela facultate:	2	—
cu esamene de maritate:	19	11
cu VIII si VII clase gimn:	3	11
cu VI clase gimn. séu civile:	12	22
cu V eventual IV cl. si prep:	7	13
de tot:	43	57

Pct. XXIII. referitor la fondatiuni si donatiuni si din care invederéza cà pentru biserica si alte scopuri culturale s'a facut si in 1892 urmatórele donatiuni mai insemnate; si anume:

1. Mariuti'a Tientieu nasc. Mihutiu a donat bisericeii din Mândruloc $\frac{1}{2}$ lantiu de pamént in pretiu de 140 fl.

2. Veduv'a Mariuti'a Ioan a donat bisericeii de acolo ornate bisericesci in pretiu de 60 fl.

3. Ioan Iancu din Arad a donat bisericeii din Arad o icóna pretiósá.

4. Demetriu Cornea, Teodor Oanea si Liub'a Roman din Tornea cu sociile lor au donat bisericeii de acolo prapori si ornate in pretiu de 500 fl.

5. Milancu Luchi din Batani'a a donat bisericeii de acolo 2 prapori in pretiu de 150 fl.

6. Fericitul Ioan Dobosiu, fost invetiatoru din Nadab spre scopuri culturali $\frac{5}{4}$ sesiune de pamént in pretiu de 10.000 fl cu rezervarea usufructului pentru soci'a sa pâna va fi in viétia.

7. Preotul Terentiu Ursu din Chisineu a donat pentru corul de acolo o flamura in pretiu de 120 fl.

8. Reposatul Lazar Morariu din Giul'a-germâna a daruit bisericeii o evangelié in pretiu de 132 fl. Demetriu Cheresledan si Ioan Haidu un ornat in pretiu de 88 fl; si Ilie Albu un prapore in pretiu de 50 fl.

9. Georgiu Bragea administrator interimal in Macea a daruit bisericeii de acolo două ornate in pretiu de 120 fl, ér Moise Sfet 4 rapidi si 1 cruce in pretiu de 63 fl.

10. Contele Almásy din Chitighaz si-a marit fundatiunea pentru scolarii seraci, cari frecuentéza scól'a româna, cu 100 fl.

11. Petru Zeldisian notariu in Siclau a daruit bisericeii de acolo un prapore in pretiu de 70 fl.

12. Georgiu Bogdan din Agrisiu a cumperat pentru bisericeii din Araneag un ornat bisericesc in pretiu de 100 fl.

13. Alc'a Lipovan din Cherechiu a daruit bisericeii două sfesnice in pretiu de 90 fl, ér mai multi credinciosi au cumperat un candelabru in pretiu de 75 fl.

14. Reposatul Dimitrie Motiu din Buteni a lasat o fundatiune de 1000 fl, apoi un baldachin si un prapore in pretiu de 557 fl pe séma bisericeii de acolo.

15. Pavel Vod'a si Iosif Muntean din Aliosiu au cumperat bisericeii de acolo 4 prapori in pretiu de 120 fl.

16. Dn'a Helen'a Mocioni a donat bisericeii din Birchisiu 2 candelabre in pretiu de 50 fl, ér Arseniu Tomuti'a a dat in numerar 50 fl.

17. In comun'a Bulz'a poporeni au facut colecta si au cumperat ornat bisericesc in pretiu de 75 fl.

18. Repausatul Serafin Ursulescu din Capolnasiu a testat bisericeii de acolo 100 fl.

19. In comun'a Fibisiu poporén'a Elen'a lui Simeon Vacarescu a donat pe séma bisericeii de acolo $\frac{1}{8}$ pamént.

20. Credinciosul Damaschin Carabasiu cu soci'a sa Mart'a si nepót'a lor Livi'a din Belintiu, a redicat naintea bisericeii de acolo pe spesele lor o cruce de marmora alba in pretiu de 1200 fl.

21. Credinciosii din comun'a Ficatar au facut intre sine colecta cu rezultat de 300 fl in scopul ingradirei bisericeii.

22. Iudele comunal din Cladov'a Dionisiu Birgean a donat bisericeii un prapore si naintea scólei a ridicat o cruce preste tot in pretiu de 60 fl.

23. Nicolau Darabantiu si Anic'a soci'a lui au daruit bisericeii pentru cumperarea clopotelor 100 fl.

24. In Jabar, poporénul Trifu Siofeiu a redicat naintea bisericeii nóstre o cruce de marmore in pretiu de 400 fl; tot acelei bisericeii i-a mai daruit Nicolau Siofeiu un policandru in pretiu de 100 fl; avocatul Dr. Stefan Petroviciu si famili'a din Lugosiu un ornat bisericesc in pretiu de 130 fl. Ioan Lupsi'a si Vasiliu Bancu 2 sfesnice in pretiu de 70 fl. si Ioan Cadariu agronom in Lugosiu 2 prapori in pretiu de 50 fl.

25. In comun'a Vizn'a, s'a cumperat prin colecta ornate si alte lucruri bisericesci in pretiu de 100 fl.

26. Pentru bisericeii din Bucovetiu a cumperat Ioan Raicu un prapore in pretiu de 120 fl, ér la edificarea de nou a scólei a concurs contele N. Desseffy mare proprietar, cu lemne in pretiu de 400 fl si contele Ioan Serényi cu 200 fl.

27. Bisericeii din Chisiod'a i-a donat preotés'a Sofi'a Popoviciu un prapore in pretiu de 84 fl.

28. Bisericeii din Izvin i-a donat Pavel Stanislaveviciu o suma de 50 fl.

29. Bisericeii din Medvesiu i-a donat ved. Ecaterin'a Dreghiciu $\frac{1}{3}$ din un jugher intravilan.

30. Iulian'a lui Georgiu Muntean din Pobd'a a daruit bisericeii de acolo o flamura de matasa négra in pretiu de 50 fl.

31. Preotul Dimitrie Ionescu din Remetea cu soci'a a daruit bisericeii un ornat in pretiu de 65 fl. v. a.

32. Simeon Baran din Nereu a daruit bisericeii de acolo un prapore in pretiu de 70 fl., ér preotul Stefan Oprean un baldachin in pretiu de 100 fl.

33. Bisericei din Ecic'a-româna i-a daruit economul Teodor Bugariu un baldachin in pretiu de 150 fl.

34. Bisericei din Iancahid i-a daruit preotul Nicolau Raichiciu si soci'a un ornat, in pretiu de 50 fl., ér poporenii Demetriu Idvorean si Petru Petromaneantiu 3 prapori in pretiu de 120 fl., apoi cà

35. In Toracul-mic comun'a politica a dat pentru pictura si auritura iconostasului 500 fl., — mai departe Pct. XXIV. cà banii bisericesci s'a investit in realitati si anume :

1. Comun'a Sâmbateni a comperat un complex de pamânt cu 1200 fl.

2. Comun'a Semlac 13 jughere cu 2600 fl.

3. Comun'a Tornea 32 jughere cu 7300 fl.

4. Comun'a Socodor 10 jughere cu 2015 fl.

5. Comun'a Galsia a cumperat $\frac{1}{4}$ pamânt cu 1500 fl. in cari sunt luati si banii fondatiunii Georgiu Pop'a ;

6. Comun'a Fiscut a cumperat 5 jughere de pamânt si o casa Nr. 42 $\frac{1}{2}$.

7. Comun'a Lalesintiu 1 jugher de livada si un intravilan cu 582 fl.

8. Comun'a Ususeu a investit in pamânt 6200 fl.

9. Comun'a Chechesiu a cumperat 2 jughere pamânt cu 140 fl.

10. Comun'a Cerneteaz 5 jughere cu 970 fl. si

11. Comun'a Ghirod'a 5 jughere cu 875 fl. si in fine

Pnct. XXV. cà in anul 1892 s'a terminat edificarea bisericelor din Jabar si Gruin si s'au sântit ; cà s'a terminat si-si ascépta sântirea biseric'a din Valea-mare ; ér sub edificare stà biseric'a din Nadab ; cà s'au facut reparari mai mari la bisericile din Macea, Pil, Cinteiu, Agrisiu, Cherechiu, Covasintiu, Risculiti'a, Ionesci, Halmagel, Secasiu si Nereu ; la propunerea comisiunei,

Tóte se iau la cunoscintia.

Nr. 30. Urméza referad'a comisiunei bisericesci *a-*
supra reportului Consistoriului din Oradea-mare ca
senat bisericesc. Reportor acela-si. Reportul cetindu-se,

In general se ia la cunoscintia.

Nr. 31. Trecând la desbatere speciala, punctele :

I. cà tóte obiectele avizate acestui resort, au fost
pertractate si resolvite in 8 siedintie sub 388 numeri
seriali ; cà senatul ca for jndecatoresc matrimonial a per-
tractat si decis 29 cause, dintre cari in 23 casuri a e-
nunciat divortiu total, in 2 casuri s'a anulat casatori'a
fiind clandestina, in 1 cas s'au indrumat partile la con-
vietuire, in 2 casuri s'au admis procedur'a edictala si in
1 cas s'a dispus cercetare ;

cà procesele matrimoniale au fost :

din protopopiatul Oradii-mari.	3
"	"	Pestesi	.	.	3
"	"	Tinc'a	.	.	6
"	"	Beliu	.	.	10
"	"	Beiusiu	.	.	5
"	"	Vascau	.	.	2
		de tot :	.		29

cà s'au pertractat 22 de cause disciplinare, cari s'au
terminat si anume :

cu amovare	1 cas
suspindere	4
mulcta	3
dojana	6
absolvare	2
sistare	12
		de tot :	.		28

din cari 4 sunt pendente, si au fost

din protopopiatul Oradea-mare .	6
" " Pestesiu . . .	7
" " Tinc'a . . .	1
" " Beliu . . .	3
" " Beiusiu . . .	2
" " Vascau . . .	9
de tot: .	<u>28</u>

Pct. II. că acest senat afara de presedinte si secretar, constă din 1 asesor referinte ordinar si 8 asesori ordinari, din cari 1 loc e vacant;

Pct. III. că conform sumariului de sub B) in acest district sunt 6 protopopiate cu 242 parochii matre si 116 filii; că din parochiile matre 212 sunt deplinite, ér 30 sunt vacante;

că sunt 299 de biserici din cari in 1892 s'au reparat si renovat 9.

că numerul clerului constă din 225 persoane si anume:

archimandrit vicariu eppcu . . .	1
asesor referinte consist. . . .	1
protopresbiteri actuali	6
protopresbiteri emer. si par. . .	1
parochi	172
administratori	28
capelani	14
diaconi	1
amovat dela parochia	1
de tot .	<u>225</u>

că in a. 1892 s'au hirotonit pentru acest district 8 clerici absoluti si anume: 7 intru presbiteri, ér 1 de diacon; că au repausat 4 preoti, ér 2 s'au departat din acest district;

că numerul caselor e: 31710; numerul familielor: 34566; numerul sufletelor:

barbati	88056
femei	86127
de tot : .	<u>174183</u> deci cu 1308

mai multi decât in 1891.

cà numerul nascutilor e :

barbati	4738
femei	4356
de tot : .	<u>9094</u> deci mai pucin

cu 615 decât in 1891, din cari nelegiuiti : 1037.

cà numerul mortilor e :

barbati	3911
femei	3899
de tot : .	<u>7810</u> din cari de

môrte silita au murit 62 ;

cà numerul emigratilor de pe teritoriul acestui Consistoriu e : 1179 ; ér al immigratilor : 1199 ;

cà au trecut la alte religiuni 38 ; ér dela alte religiuni au trecut la noi 42 ;

cà numerul parechilor cununate in 1892 e : 1824 din care mixte 113 ;

cà numerul concubinatelor e : 2048 deci cu 89 mai pucin decât in 1891, pentru a caror stirpire s'au facut toti pasii posibili ;

cà numerul celor marturisiti e : 42476 ;

Pct. IV. cà pentru stirpirea datinelor stângace s'au intreprins mesurile trebuinciose ;

Pct. V. cà referitor la incassarea tacselor la fondul preotiesc, luând Consistoriul mesurile prescrise prin deciful sinodal Nr. 113/1890 a rezultat urmatóarele incasari

1) din protopopiatul Oradii-mari	206 fl.	rest	154 fl.
2) " " Pestesiu	150 fl.	"	604 fl.
3) " " Tincei	262 fl.	"	335 fl.
4) " " Beliului	98 fl.	"	994 fl.

- 5) din protopopiatul Beiusiului 220 fl. „ 819 fl. 90 cr.
6) „ „ Vascaului 252 fl. „ 1296 fl.

Er in cursul anului curinte pâna la 22 Mart. (5 Apr). 1893 s'au mai incassat si administrat preste tot : 540 fl ; la propunerea comisiunei

Tóte acestea date ce iau la cunoscentia.

Nr. 32. Comisiunea bisericesca terminându-si referad'a asupra repórtelor generali, face propunerea cá :

Dupà ce in mai multe comune s'a ivit sect'a asia numita a *nazarenilor*, carea e daunósa pentru sânt'a nóstra biserica : se recércà Consistóriele a scrutá : ce e caus'a reului, avênd se arete tacsative in cari comune si sub cari preoti s'a ivit acésta secta periculósa si oprita si se iee mesurile cele mai aspre pentru stirpirea reului, avênd a reportá proximului sinod,

Se primesce.

Nr. 33. Tot la propunerea comisiunei bisericesci

Sinodul aviséza Consistoriul din Arad, se astérna proximului Sinod Regulamentul afacerilor interne a-le Seminariului . asia precum e acela introdus, eventual cu recerutele intregiri.

Fiind timpul inaintat, siedinti'a se inchide la $\frac{1}{2}$ 2 óre d. a. anuntiându-se siedinti'a procsima pe mâne 7/19 Aprile 1893 n. a. 10 óre, — când se va pune la ordinea dilei referada comisiunei scolare.

D. c. m. s.

Acest protocol s'a cetit si autenticat in siedinti'a a IV. dela 7/19 Aprile 1893.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcop.

Dr. Georgiu Plopu, m. p.

notariu.

Siedinti'a IV.

ținuta în Arad, la 7/19. Aprilie 1893, la 10 ore n. a.

Președinte: Prea Sânti'a Sa Domnul Episcop diecesan
Ioanu Metianu. Notariu: *Voicu Hamsea.*

Nr. 34. Se cetesce protocolul siedintiei a III-a și
Se autentica.

Nr. 35. Presidiul prezintă cererile de concediu a le
deputatilor Dimitrie Bonciu, Dimitrie Antonescu și Alesan-
dru Filip, pentru durata acestei sesiuni
Concediul cerut se acorda.

Nr. 36. Tot presidiul prezintă următoarele esibite :

a) Petitiunea parochiei Teleagd — în protopopiatul
Pestesiului — pentru ajutoriu anual de 200 fl. la ameliora-
rea dotatiunii preotului de acolo ;

b) Petitiunea preotului Ilie Baia din Barateaz pentru
descrierea unei detorii la fondul preotiesc ;

c) Petitiunea preotului Ioanu Pantosiu din Teesiu
pentru a i-se da un ajutoriu, cari tôte

Se transpun comisiuni pentru petitiuni.

Nr. 37. Plansórea locuitorilor Ioan Ban și consocii
din Arad-Gaiu, contra preotului Vasiliu Olariu de acolo,

Se predà comisiunii bisericesci.

Nr. 38. Presidiul prezintă telegram'a primita dela
biroul sinodului archidiecesan din Sibii, prin care se co-
munica acestui Sinod resolutiunea luata de sinodul archi-
diecesan facia cu programul politic bisericesc al înaltului
guvern în cestiunea casatoriei civile și a matriculelor de stat

Se ia la cunoscintia.

Nr. 39. La ordinea dilei urméza referad'a comi-
siunei scolare asupra reportului general al senatului
de scóle dela Consistoriul din Arad.

Reportor : Dr. Georgiu Vui'a,
Reportul in general se ia la cunoscintia.

Nr. 40. La desbaterea speciala punctul 1. din report in care se arata dispositiunile luate de consistoriu in urma conclusului Nr. 117/1892 referitoriu la regularea conferintielor invetiatoresci prin statute aprobate de guvern, comisiunea propune :

sinodul luând la cunoscintia remonstratiunea facuta de Consistoriu in acést'a cauza la Guvern, sè se aviseze Consistoriul a recurge la remediul din punctul 2 al conclusului sinodului eparchial din anul trecut Nr. 117, in-sirand motivele espuse in report la acest punct.

Propunerea comisiunei se primesce cu amandamentul facut de deputatul Paul Rotariu.

Deodata róga (sinodul) pe Ilustritatea Sa Domnul Episcop diecesan, se binevoésca a intreveni si la ceialalti Inalti Prelati ai nostri, cá ocasional se informeze in corpore pe Inaltul Ministeriu de culte si instructiune publica, despre pornirea sa retacita in cauza.

Nr. 41. Punctul 2, sub care Consistoriu, in necs cu resolutiunea sinodului diecesan din anul trecut Nr. 121/1892 arata, ca in caus'a infiintierei unei preparandii de fete s'a pus in contielegere cu Consistoriul din Caransebesiu, la care a intimpinat tóta bunavointi'a si din partea caruia acest Consistoriu a fost recercat a compune un program de actiune pentru scopul indicat ; apoi ca Consistoriul acum e de opiniune a asteptá pana-ce se va votá si promulgá de diet'a tierei legea despre ameliorarea salarielor invetiatoresci, si numai atunci sè se suleveze intrebarea despre infiintierea preparandiei de fete impreunata cu cursul necesar si corespondietoriu pentru pregatirea personalului didactic si a celui de priveghiare pentru scolile de infanti si asile de baeti. La propunerea comisiunei

Se iá la cunoscintia.

Nr. 42. Punct 3, din report, ca referitoriu la censurarea si recomandarea manualelor la propunerea obiectelor de invetiament in scólele nóstre poporale, s'a adoptat procedur'a urmata la Caransebesiu de a se insarcina corpul didactic al institutului central didactic diecesan cu censurarea. La propunerea comisiunei,

Se iá la cunoscintia cu aceea observare, ca list'a cartilor censurate si recomandate se se comunice si cu Consistoriul Oradan; ér pentru obiectele de invetiament, cari ar mai lipsi, se se puna premii, ca astfel se potém avé tóte manualele de scóla de cari avem trebuintia.

Nr. 43. Punct 4. Sub care se aréta ca senatul si-a indreptat atentiunea asupra albinaritului, ca spre acest scop a emis cerculariu catra organele subalterne pentru a avisa pe cei interesati la prelegerea tienuta de preotul N. Martinoviciu in sal'a seminariului, la care curs s'a si prezentat la 40 de insi apoi :

Punct 5 din report, ca conform conclusului sinodal din anul trecut Nr. 125 pentru repararea, curatirea si adiustarea scólelor de invetiament cu recuisitele necesarii, organele subalterne au fost provocate prin cerculariul dela 12 Septembrie 1892 in care li s'a dat si instructiunile necesarii, la propunerea comisiunei

Se iau la cunoscintia.

Nr. 44. Punct 6. Sub care se arata dispositiunile luate cu referintia la fondatiunea Balla si la pamentul scolar din Siclau, nu altcum se espune si starea afaceri cu scól'a din Siusianovetiu; la propunerea comisiunei,

Se iau la cunoscintia cu adausul, cà Consistoriul se starruésca a finalisá aceste afaceri pendente de mai multi ani, ér in special cu privire la fondatiunea „Balla“ incât aceea nu s'ar potea finalisá, se arate motivele de traganare.

Nr. 45. Punct 7. Ca conclusul sinodal Nr. 127 din an. tr. s'a indeplinit prin activarea scólei de model in e-

dificiul seminarial, care scóla functionéza acum in anul prim al esistentiei sale, mai departe.

Punct 8. ca decisul sinodal din an. tr. Nr. 128, pentru infiintiarea unui curs de stenografie la institutul central, nu s'a potut esecuta, neprezentandu-se inca nici un reflectante pentru acést'a catedra, apoi :

Punct 9. Sub care se arata ca : in Belintiu s'a infiintat scól'a a treia, ca sau gatat scólele din Ictar si Siustr'a, ca in Budintiu Dragoesci si Topolovetiu s'a adunat materialul necesar pentru zidirea scólei ; ca pentru edificarea scólei nóue in Ficatar, s'a mijlocit respiriu de un an, ér in Chiseteu se inchiriéza o localitate in care se deschide scóla a dóu'a, mai departe in Chisiod'a s'a facut un edificiu nou si frumos pentru dóue scóle, la Barosiu si Mosniti'a planul pentru edificarea scólei este sub censurare, apoi cà in Chesintiu s'a edificat de nou scól'a a dóu'a, pentru Ususeu s'a mijlocit un respiriu relativ la infiintiarea scólei a dóu'a, ér in parochi'a Chelmac s'a permis largirea localului actual de invetiament, prin urmare ca din scolile dificultate de municipiul Timisiului unele au edificii deja gata, altele sunt puse in lucrare și numai trei locuri mai ascépta indemnuri, la propunerea comisiunei ;

Se iau la cunoscintia.

Nr. 46. Punctul 10, 11 și 12 din reportul Consistoriului, referitoriu la ingerinti'a nebasata a Inaltului guvern si a municipielor in afacerile nóstre scolare și de aici remonstratiunea facuta de consistoriu in casurile obvenite din alegerea unui invetiatoriu in Chitighaz si a altuia in Socodor, la propunerea comisiunei intregita de deputatul P. Rotariu

Sinodul luand cunoscintia de tienut'a corecta a consistoriului, 'si esprima adênc semtit'a sa parere de reu, asupra ingerintiei ministeriale, intemeiata pe retacire și informatiuni sinistre, și insarcineaza Consistoriul eparchial din Arad, ca datele

cuprinse în aceste puncte a le reportului consistorial, se le as-
térna Ven. Consistoriu metropolitan ca material pentru moti-
varea gravaminelor nóstre.

Nr. 47. Punct 13. Referitoriu la ameliorarea sala-
rielor invetiatoresci pana la minimul de 300 fl., indigitate
prin conclusul sinodal Nr. 130 și 131/1892.

Se tiene în suspens, pentru a-se pertracta deodata cu re-
portul Consistoriului Oradan referitoriu la acésta caúsa.

Nr. 48. Punct 14. cà s'a prezentat proiectul de sta-
tute pentru pensionarea profesorilor dela institutul central
si a functionarilor dela Consistoriu, cerut prin conclusul
sinodal Nr. 132/1892.

Se iá la cunoscintia cu adausul ca caus'a e predata la
comisiunea organisátóre. (Vedi Nr. 20.)

Nr. 49. Punct 15. Ca în anul trecut Seminariul
nostru diecesan în timp de nópte, înainte de incheerea a-
nului scolastic a fost atacat de o turba de strade care a
spart ferestrele etc. la propunerea comisiunei,

Sinodul acest accident 'l ia cu regret la cunoscintia.

Nr. 50. Punct 16. Cà consistoriul nu a aflat cu cale
institutiunea de visitatori scolari, apoi :

Punct 17. ca pentru conscrierea pruncilor pentru a-
silele de baeti s'a emis mai multe cercularie cu inviațiu-
nile necesarii în cauza, nu altcum.

Punct 18. cà din incidentul ordinatunei ministeriale
pentru incassarea unei tacse anuali de 15 cr. de fie-care
scolar pentru fondul regnicolar de pensiuni invetiatoresci,
Consistoriul a emis un cercular și cu provocare la legea
43 din 1891 §. 10, a esplicat ca acei 15 cr. se sol-
vesc numai unde didactrul este introdus, dara în scólele
poporane didactrul nefind introdus nici acele tacse de
15 cr. nu se solvesc ; în fine :

Punctele 19, 20 și 21 cà Consistoriul a indemnat
pe invetiatorii nostri sè se inscrie si se 'si valideze drep-

tul la fondul regnicolar de pensiuni invetiatoresci ; ca examenul de cualificatiune la depus 20 invetiatori și 7 invetiatoare si ca institutul nostru pedagogic a fost cercetat prin membrul din consiliul regnicolar de instructiune Dr. B. Eródi, caruia la cerere, i-s'a transpus si planul de invetiament. La propunerea comisiunei.

Se iau la cunoscintia.

Nr. 51. Punct. 22. Referitoriu la sporirea fondatiunilor prin fondatiunile „Mitr'a Ungureanu“ „Antoniu de Mocioni“ si „dascalul Ioanu Dobosiu“ si ca literele fondationali pentru fondatiunea fie ertatului „Todor Papp“ s'a remis dela Inaltul ministeriu fara aprobare, avisand a se face unele schimbari afund taietóre, dara din lipsa de timp consistoriul n'a ajuns se discute si se ie resolutiune de subscernut la Veneratul Sinod in acést'a materie ; la propunerea comisiunei.

Se ia la cunoscintia cu adausul ca :

1. Sè se presente sinodului viitoriu un report despre starea si menirea celor trei fondatiuni.

2. Cu privire la fondatiunea „Teodor Papp“ Consistoriul se urmeze cu tóta tari'a validitatea drepturilor nóstre, si

3. Cà la procsima sessiune sè se substérna Sinodului si „Regulamentul de administrare a fondului „Lazar Petrovici.“

Fiind timpul inaintat, se anuncia siedinti'a procsima pe astadi la 5 óre dupa mediadi, — cu ordinea de di : continuarea acestei referade si se ridica siedinti'a.

D. c. m. s.

Acest protocol s'a cetit si autenticat in siedinti'a a VI. dela 8/20 Aprile 1893.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcop.

Voicu Hamsea, m. p.

notariu.

Siedinti'a V.

ținuta în Arad la 7/19 Aprilie 1893 după mediadi la 4 ore.

Președinte: Prea Sânti'a Sa Domnul Episcop diecesan
Ioanu Metianu. Notariu: *Dr. Liviu Marcu*.

Nr. 52. La ordinea zilei este **continuarea referen-
dei comisiei școlare**, asupra raportului Consistoriului
din Arad ca senat de școli. Referent Dr. Georgiu Vui'a.

Punct 23, din raport, referitor la datele statistice
din care se vede că în acest district sunt școli populare
409; învățatori cu preparandă 357; cu examen de cua-
lificație 293 cu teologie respective posturi îmbinate 34,
— că obligați la școl'a cotidiană au fost parte barba-
tescă 19857; femeiescă 17876, peste tot: 37733, din-
tre care au fost prezenți la examen parte barbată:
10081, femeiescă: 5378, peste tot: 15459, — că
obligați la școl'a de repetiție au fost parte barbată
7089, femeiescă 6999, peste tot: 14088; — din a-
ceștia au fost prezenți la examene, bărbați 466, femei
307, peste tot: 773, — că sunt coruri vocale 98;
școli de pomi și de legumi 212; — biblioteci școlare
114, albinarii 23, edificii școlare corespunzătoare 286,
locale de învățământ ajustate 296, case de păstrare 38,
— la propunerea comisiei,

Se ia la cunoaștință în sarcinându-se consistoriul, ca pe
anul viitor pe lângă datele despre frecvența examenelor
se face și prezentă o arătare despre frecvența școlari-
lor de peste an, din care ar rezulta o procentuare cu mult
mai favorabilă decât o arăta asistarea elevilor la examen.

Nr. 53. Punct 24 din raport sub care se așterne
consemnarea tuturor învățătorilor.

Punctul 25, sub care se arăta că în institutul prepa-
randial sunt de toți: 113 elevi, și anume în cursul al

III-lea 32, in cursul al II-lea 37, in cursul I-lea 44, si in cursul pregatitor 34, ér in scól'a de model 18,

Se ia la cunoscintia.

Nr. 54. Datele de sub punctul 26, din care se vede cà in scolile comunali, elementare si civile din Arad sunt peste tot 108 elevi si 33 eleve, la olalta : 141, cà in gimnasiul si scolile reale din Arad sunt 37, in preparandi'a de stat din Arad 9, — in gimnasiul din Sarvasiu 12, in scolile civile din Macovi'a 16, in gimnasiul din Ciab'a 5, in scól'a civila de fete 2, in scól'a industriala 7, — in gimnasiul din Bichisiu 10, in scólele civile si orasienesci din Giul'a 17, — in scolile din Lipov'a la comerciali 23, la civile 38, normale 22, la claustrul rom. cat. 38 de fetitie, la olalta 83, si eleve 38, la propunerea comisiunei,

Se iau la cunoscintia avënd Consistoriul se notifice pre viitoriu déca si unde se propune prelanga catichis si limb'a românesca in scolile acestea.

Nr. 55. *Urméza referada comisiunii scolare asupra reportului senatului de scóle dela Consistoriul din Oradea-mare.* Reportor Augustin Hamsea. Cetindu-se reportul,

In general se ia la cunoscintia.

Nr. 56. Punctul prim, in care se spune, cà acest Consistoriu a resolvit in 8 siedintie tóte objectele sub 307 numeri seriali,

Se ia la cunoscintia.

Nr. 57. Sub punctul 2, se referéza despre activitatea desvolteta din partea acestui Consistoriu, in meritul ameliorarei salarielor invetiatoresci si a eschiderei influintiei streine din scólele nóstre si se espune, cà redicarea salarelor invetiatoresci la sum'a prescisa, au mai succes in protopopiatul Oradii-mari in 3 comune, in a Pestesiu-

lui in 2, in a Tinței in 3, in a Beliului in 5, in a Beinsiu-
lui in 3 si in a Vascaului in 1 comuna, apoi asternând
si conspectul scolilor cu sum'a salarielor conform conclu-
sului sinodal 131/1892, arata că dotatiunea prescrisa se
afla in protopopiatul Oradiei-mari in 41 ; in al Pestesiuului
in 18 ; in a Tinței in 25 ; in a Beliului in 9 ; in a
Beiusiuului in 11 ; si in protopopiatul Vascaului in 4 scóle ;
si astfeliu că dotatiunea prescrisa lipsesce in 122 scóle,
mai departe că pentru reintregirea salarielor invetiatoresci
se recere o suma de 16.380 fl 86 cr, a carei acoperire
cere a se luá ca ajutoriu din fondurile foste comune si
prin o colecta ce s'ar intreprinde spre acest scop.

In nexul acestui punct, luânduse la desbatere si punc-
tul din reportul Consistoriului aradan in acést'a materie,
tíenut in suspens prin conclusul de sub Nr. 47/1893,
nu altcum cu considerare si la actul Consistoriului metro-
politan Nr. 185/1892 M. dto 6 Martie 1893 referitor la
intreprinderea unei colecte spre acest scop,

Sinodul luând datele aretate la cunoscentia, ia urmatoriul
conclus :

1. Se aviséza ambele Consistorii diecesane — Arad si
Oradea-mare — a initiá colect'a dispusa prin citatul act metro-
politan.

2. Ambele consistorii se aviséza a continuá cu adunarea
datelor referitóre la ameliorarea dotatiunilor invetiatoresci in-
grijind, si staruind ca tóte comunele se sustiena scólele din
mijlócele proprie, ér la comunele mici, se incerce si afiliarea.

3. Ambele Consistorii se aviséza a substerne preavenera-
bilului Consistoriu metropolitan pâna la terminul cerut con-
spectul acelor comune, cari nu si-ar poté sustiené scólele din
mijlócele lor proprii, si

4. incât nici din mijlócele proprii nici din ajntoriu dela
fondul metropolitan nu s'ar poté acoperi trebuintiele pentru
redicarea si regularea salarielor invetiatoresci in tóte comunele,
se autoriséza ambele consistorii a concurge la ajutorirea ace-
lora si din mijlócele diecesei fara inse a se alterá substanti'a
fondurilor si fundatiunilor diecesane.

Nr. 58. Punctul 3. despre dispositiunile luate in urm'a decisului sinodal Nr. 122/1892 referitor la curatienia si la alte reguli sanitare in scóle.

Punctul 4. despre pasii intreprinsi in urma conclusului sinodal 120/1892 relativ la revisiunea si censurarea manualelor de scóle si din care invederéza cà acest Consistoriu s'a adresat in acest merit la Consistoriul din Arad la care apartiene inspectiunea asupra institutului pedagogic,

Punctul 5. despre activitatea desvoltata relativ la inspectiunea scólelor.

Punctul 6. sub care se aréta cà consistoriul a impus de datorintia protopopilor a conduce in persóna tóte esamenele publice in scólele submanuate si a tiené esamene publice din religiune cu elevii dela scólele streine ér despre starea scolilor aterne un conspect sumariu, la propunerea comisiunei,

Se iau la cunoscintia ér in ceea ce privesce frequentatiunea scolara se aviséza ambele consistorii se ia tóte dispusetiunile de lipsa pentru ameliorarea frequentatiunei si din an in an se arete progresul ce se va poté realisé in acésta directiune, eventual cauzele. cari ar impedecá ameliorarea frequentatiunei.

Nr. 59. Punctul 7, cà numerul elevilor de pe teritoriul acestui Consistoriu, cari frecuentéza scólele medii si normale e urmatoriul si anume : cà in Orade la gimnasiu au fost 30, in scólele reale superióre 4 ; in scólele normale si civile 28 ; in scólele normale si civile din Velen-ti'a 14, in gimnasiul din Beiusiu 147, in scólele normale 36, in gimnasiul inferior din Salont'a 13, scolele normale de acolo 24 si in gimnasiul din Dobritin 2 elevi ;

Punctul 8, cà scólele confesionali s'au sporit prin organisarea unei a trei'a scoli in Sânmiclausiu rom. si prin punerea in lucrare a edificarei unei scoli in Tulc'a, la propunerea comisiunei,

Se iau la cunoscintia.

Nr. 60. Dispusetiunile arătate sub punct 9 pentru escrierea de concurs in tóte statiunile invetiatoresci vacante si pentru provederea scólelor cu invetiatori cualificati,

Se iau la cunoscintia si directiunea institutului se aviséza a transpune in fie-care an si Consistoriului din Oradea-mare, list'a preparandilor absoluti si a celor intretienuti in alumneul diecesan.

Nr. 61. Punctul 10, cà Reuniunea districtuala a invetiatorilor si-a tienut in anul trecut adunarea generala in Oradea-mare, si cà conferintiele cercuale s'au tienut in tóte protopopiatele afara de Pestesiu, și cà consistoriul a luat mesuri pentru intrunirea regulata a conferintiilor.

Punctul 11, despre dispositiunile luate ca invetiatorii se-si platésca tacele la fondul de pensiuone nu altcum referitor la tacs'a de 15 cr. pentru acel fond provediuta in art de lege 43 din 1891, si

Punct 13, in care se spune cà procese diciplinari in 1892 s'au pertractat si resolvit de tot 7, la propunerea comisiuuei,

Se iau la cunoscintia.

Nr. 62. Relativ la punctul 12, sub care se aréta cà pe teritoriul acestui Consistoriu s'au intemeiat dóue fondatiuni scolare nóue, numite „Teodor Oancea“ si „Georgiu Lazar,“ despre cari cu repórte separate fiind asternute si literile fundationali, la propunerea comisiunei

Sinodul ia la cunoscintia cà Consistoriul a primit acele fondatiuni si fondatorilor li se esprima recunoscintia protocolara.

Nr. 63. Sub punctul 14, Consistoriul cere ca reportul acestui senat pe a. 1891 se se introduca in protocolul sinodal,

Sinodul inse avênd in vedere cà in meritul tiparirii reportelor consistoriali, chiar in sesiunea actuala sub Nr. 22 s'a facut o propunere, aviséza si acést'a cerere la comisiunea organisatóre, careia sa predat propunerea de sub intrebare,

Timpul fiind înaintat, și anunțându-se ședinți'a procsima pre mâne la 10 ore, când se va pertactá reportul comisiunei organizátore, cu acést'a ședinți'a se ridica la 7 ore séra.

D. c. m. s.

Acest protocol s'a cetit și autenticat în ședinți'a a VI. dela 8/20 Aprilie.

Ioanu Metianu, m. p.
Episcop.

Dr. Liviu Marcu, m. p.
notariu.

Siedinti'a VI.

s'a tienut în Arad la 8/20. Aprilie 1893, ór'a 10 nainte de médiadi.

Presiedinte: Prea Sânti'a Sa Domnul Episcop diecesan
Ioanu Metianu. Notariu: *Ignatiu Papp.*

Nr. 64. Se cetesce protocolul ședinției a IV-a și a V-a, și

Se autentica.

Nr. 65. Presidiul presenta cererea de concediu a deputatului Teodor Fassia, pentru durat'a sesiunei actuale
Concediul cerut se acórda.

Nr. 66. Tot presidiul presenta urmátorele esibite :

a) cererea preotului din Craiov'a pentru oprirea edificării unei mori lângá mormintii de acolo,

b) petiti'a mai multor credinciosi din Arad, pentru sistarea publicării concursului scris pentru parochi'a vacanta și ordinarea aldgerii de comitet,

Se predau comisiunei bisericesci.

Nr. 67. Deputatul Vincentiu Babesiu presenta petiti'a comitetului parochial din Jadani, ca spre scopul reedificării

casei parochiale ruinate, se i-se cedeze pe patru ani folosirea sesiunii parochiale de acolo.

Petitul se transpune Consistoriului aradan spre afacere competenta.

Dupa acestea la propunerea presidiului, prefacându-se sinodul in conferintia, ér la terminarea acestei fiind timpul inaintat, siedinti'a procsima se anuntia pe dupa médiadi la 4 óre, când se va pertracta referad'a comisiunei organisatóre, si cu acestea siedinti'a se incheie.

D. c. m. s.

Acest protocol sa cetit si autenticat in siedinti'a a VII.

Ioanu Metianu, m. p.
Episcop.

Ignatiu Papp, m. p.
notariu.

Siedinti'a VII.

tenuta in Arad, la 8/20. Aprilie 1893, ór'a 4 dupa médiadi.

Preziedinte: Prea Sânti'a Sa Domnul Episcop diecesan
Ioanu Metianu. Notariu: *Ignatiu Papp.*

Nr. 68. Se cetesce protocolul siedintiei a VI, si
Se autentica.

Nr. 69. La ordinea dilei este **referad'a comisiunei organisatóre.**

Reportor: Nicolau Zigre cetindu-se *Reportul general al Consistoriului plenar din Arad* despre activitatea de pe anul solariu 1892, la propunerea comisiunei

In general se ia la cunoscintia.

Nr. 70. La desbaterea speciala, punctul I, sub care se arata

a) ca in anul trecut a intrat la Consistoriu 6116 esibite, cari au fost impartite si anume:

Plenului	38
Senatului strins bisericesc	1764
„ de scóle	1442
„ epitropesc	1823
Secretariatului	51
Presidiale	998
	<hr/>
Sum'a	6116

apoi ca s'au tienut sieptezeci si siese de siedintie si ca piese neresolvite au ramas numai 30, mai departe

Punctul II, ca Consistoriul a publicat conclusele primite dela maritul congres national din sesiunea anului 1891, si anume, Nrul 149 referitoriu la casul când póte perde un membru ales mandatul de membru in comitetul parochial precum si in comitetul si sinodul protopresbiteral; Nrul 146 referitoriu la modificarea §-lui 15 din Regulament pentru parochii; apoi ca s'a publicat Regulamentul pentru alegerea de deputati congresuali votat sub Nr. 156.

Punctul III. sub care se aréta, ca :

a) la postul de secretariu in consistoriul din Arad a fost chiebat avocatul din Brasiov Iuon Lengeru, caruia pe langa salariul anual de 1200 fl v. a. 'i s'a mai dat si un adaus personal de 400 fl. v. a.

b) ca de fisc consistorial in locul devenit vacant prin mórtea fiscului Ioanu Dessean s'a ales Petru Truti'a, dar cu abatere dela §. 18 din Regulament pentru administrarea fondurilor si fondatiunilor diecesane;

c) ca referitoriu la pausialele anuali pentru protopresbiterii si asessorii consistoriali conform insarcinarii de sub Nr. 27/1892 va reportá senatul epitropesc;

d) ca afacerea stîrpirei datinelor stêngace e concediuta unui membru din Consistoriu spre studiare si se va reporta numai pre sesiunea viitóre.

e) că proiectul de statute pentru pensiunarea funcționarilor dela Consistoriu și a profesorilor dela seminariul diecesan se aterne cu report separat, apoi

f) că (de și) s'a luat mesuri ca organele protopopesci se 'și îndeplinescă agendele avisate prin statut la competenți'a lor, totuși din conspectul relativ la activitatea acestor corporațiuni învedereza, ca unele comitete protopopesci nici nu s'a intrunit în ședința, în fine

Punctul IV, ca la cererea veteranului protopop Petru Chirilescu din tractul Chisineului, Consistoriul l'a pus în binemeritul stat de pensiune și ca administrarea protopopiatului a concredit'o parochului asessor consistorial Iosif Besan din Giu'l'a ér scaunul vacant al Timisiorii s'a îndeplinit prin introducerea alesului și intaritului de protopop Dr. Traian Puticiu, la propunerea comisiunei tóte aceste

Se iau la cunoștința cu următorul adaus :

1. Adausul personala de 400 fl. pentru secretariul consistorial se aproba.

Alegerea fiscului consistorial se ia la cunoștința dar cu susținerea §-lui 18 din Regulamentul pentru administrarea fondurilor și fundațiilor diecesane, rămânând înse în dreptul Consistoriului se vine pe viitoriu cu propunere motivată pentru modificarea citatului §. déca va constata necesitatea modificării.

2. Conspectul despre activitatea protopresviterilor și a organelor protopopesci alaturându-se sub c). se aviséza Consistoriul a staruí ca tóte organele protopopesci se funcționeze regulat, special în protopopiatele în cari unele organe n'au funcționat sub cuvent ca n'ar fi avut agende, Consistoriul se li esplice cercul de activitate ; acelea, cari nu se intrunesc la un'a séu dóue convocări se fie convocate de câte ori se recere ; facia de membrii neglijenți se aplice rigórea prevediuta în conlusul congresual Nr. 149/1891 ; în fine Consistoriul se ingrigésca de augmentarea și alimentarea fondurilor protopopesci.

Nr. 71. Urméza *Reportul general al Consistoriului plenariu din Oradea-mare*, care cetindu-se,

În general se ia la cunoștința.

Nr. 72. Punctul I, din report, in care se espune ca binemeritul vicariu presiedinte consistorial Ieroteiu Belesiu, in urm'a pensionarei anunciate prin conclusul sinodal Nr. 48/1892 cu 1 Iuliu 1892 retragendu-se in binemeritul stat de pensiune, postul de presiedinte consistorial l'a ocupat la acelasi dat nou alesul vicariu episcopesc Iosif Goldisiu, carele apoi a fost promovat prin Prea Santi'a Sa Domnul Episcop diecesan la rangul de archimandrit ;

Punct II, cà consistoriul a indeplinit agendele avisate prin statut si prin regulamentele speciale la compeinti'a s'a, si a emis sub Nr. 1686/1892 un cerculariu instructiv referitoriu la controlarea oficielor si a organelor din parochii ;

Punct III, ca plenul a tienut patru siedintie cu 45 numeri seriali ;

Punct IV, cà consistoriul a urmarit cu atentiune activitatea oficielor si organelor protopopesci si despre activitatea acelor'a presinta conspectul de sub D).

Punctul V. despre esibitele intrate la consistoriu in cursul anului 1892 cari in numeru de 1691 au fost impartite astfeliu :

presidiale	44
plenare	95
bisericesci	636
scolari	526
epitropesci	390

tóte aceste date la propunerea comisiunei,

Se iau la cunoscintia cu adausul, cà in cât pentru activitatea oficielor si organelor protopopesci, conclusul luat la reportul Consistoriului din Arad, sub Nr. 70, se estinde si facia de Consistoriul din Oradea-mare si conspectul prezentat se alatura ca adnessu la acest conclus.

Nr. 73. Urméza petitiunea a 12 poporeni din Arad, in necs cu petitiunea comunei bisericesti din Arad presen-

tata acestui sinod in 1892, si transpusă cu conlusul de sub Nr. 100/1892 la Consistoriul din Arad spre studiere si opinionare. In acésta petitiune cei 12 petenti cer ca dieces'a se cedeze parochiei din Arad acea parte din cas'a diecesana, care e edificată pe intravilanul parochial.

Comisiunea avend in vedere, ca interesele unei parochii au se fie reprezentate prin organele ei legali, comitetul si sinodul parochial; avend in vedere ca acest petit nu e venit dela aceste organe chieste a reprezenta parochia, si nici nu e adjustat cu óre cari concluse; din cari s'ar invedera ca cei subscrisi sunt autorisati prin corporatiunile legali a le parochiei la atare petit si ca si altcum e asternut cu detaturarea oficiului parochial si a celui protopopesc, **propune restituirea petitului pe calea consistoriului diecesan.**

Contra acestei propuneri: deputatul Moise Bocsian face contra propunere ca: dupace comun'a bisericésca Arad prin comitetul seu ca delegatiune a petitionat la Veneratul sinod eparchial inca in anul trecut pentru cedarea casei edificate pe teritoriul bisericeii din Arad, dupa ce comisiunea sinodala de estimp numai din cauza formala propune respingerea: **propune deci ca Veneratul sinod se binevoésca a intra in discussiunea meritoriala a causei numai decât acuma,** (find cà) caus'a e trecuta deja prin formele legali a le corporatiunilor bisericeii din loc. Acésta propunere dupa premersa discussiune punendu-se la vot cade, si

Se primesce propunerea comisiunei.

Nr. 74. Referitoriu la petitul vicariului episcopesc Iosif Goldisiu, pentru intregirea salariului seu anual la 2400 fl. in urm'a propunerei comisiunei,

Sinodul in principiu primesce ridicarea dotatiunei la sum'a ceruta, ér referitoriu la medilócele de unde are se se acopere, afacerea se transpune comisiunei sinodali episcopesci.

Nr. 75. Asupra reportului Consistoriului aradan dto 20 Martie a. c. Nr. 665/1893 referitoriu la petitul lui Dimitrie Gerda si soci'a s'a Ioan'a nasc. Hatieg din Chiseteu cari, realitatile lor de 70 jughere pament aratoriu si $\frac{1}{4}$ via le ofer diecesei pe langa o anumita renta anuala, astfeliu ca dupa mórtea lor acele realitati se remana ca fondatiune diecesana, comisiunea propune :

Sinodul admite in principiu primirea donatiunilor de asemenea natura.

Referitoriu la cazul concret se avisésa Consistoriul din Arad, ca dupa ce va constata dreptul de proprietate a oferentilor asupra realitatilor oferite, si ca acele sunt libere de sarcini, dupa ce apoi va eruá situatiunea, calitatea si pretiul apoi venitul si tóte darile anuali si pe bas'a acestor'a va constata rentabilitatea realitatilor, Consistoriul se intre cu oferentii in pertractare, se incheia act public cu clausul'a ca pentru oferenti pactul este obligatoriu dela datul subscrierei, ér pentru diecesa numai dela datul aprobarei din partea sinodului.

Facia de acést'a propunere,

Sinodul primesce urmátórea propunere a deputatului P. Rotariu : Sinodul ia la cunoscintia ofertul, si insarcineadia pre Veneratul Consistoriu cu efeptuirea pertractarilor necesarie si a esecutarei.

Nr. 76. Urméza referad'a comissiunei bisericesci asupra petitiunilor predate ei spre studiare si referare.

Reportor : Petru Truti'a. Plansórea lui Ioan Ban si consocii din Arad-Gaiu contra preotului Vasiliu Olariu la propunerea comisiunei

Se transpune Consistoriului din Arad spre ulterióra afacere.

Nr. 77. Referitoriu la representatiunea venita dela Consistoriul din Oradea-mare de a intreveni la locurile competente pentru respectarea Duminecilor si serbatorilor nóstre, la propunerea comisiunei

Se aviséza Consistoriul Oradan, ca adunand tóte gravaminele prin cari se vatemala santieni'a Dominecilor si a Serbatorilor se se adreseze Consistoriului metropolitan, ca se intrevena la inalt'a stapanire ca Dominecile si serbatorile nóstre se fie respectate de tóte autoritatile civile si militari.

Nr. 78. Cererea preotului Alesandru Popescu din Craiova pentru impedecarea edificarei unei mori lângá morintii de acolo

Se transpune concernintelui Consistoriu din Oradea-mare spre ulterióra afacere.

Fiind timpul inaintat, siedintia procsima se anuncia pe mane la ór'a 10 nainte de mediadi, când se va continuá referad'a comisiunei bisericesci si cu acést'a siedintia se incheia.

D. c. m. s.

Acest protocol s'a cetit si autenticat in siedinti'a a VIII.

Ioanu Metianu, *m. p.*

Episcop.

Ignatiu Papp, *m. p.*

notariu.

Siedinti'a VIII.

tenuta in Arad la 9/21. Aprilie 1893, n. a. la 10 óre.

Presiedinte: Prea Sânti'a Sa Domnul Episcop diecesan
Ioanu Metianu. Notariu: *Dr. Georgiu Plopu.*

Nr. 79. Se cetesce protocolul siedintiei a VII-a, și
Se autentica.

Nr. 80. Presidiul presenta urmatórele esibite :

Abdicerea preotului Vincentiu Schelegian din Fabricul
Timisiorii la postul de asesor onorar in Consistoriul din Arad,
Abdicerea se ia la cunoscintia.

Nr. 81. Petitul absolventilor institutului pedagogic gr.
or. rom. din Arad de a fi admisi la facerea esamenului de
cualificațiune incà in decursul feriilor din anul presinte,

Se transpune la Consistoriul din Arad.

Nr. 82. Petitul mai multor locuitori din Beb'a-vechie,

pentru revocarea decisului consistorial Nr. 6132/891 referitor la stătuinea invetiatorésca de acolo,

Se transpune Consistoriului din Arad.

Nr. 83. Petitul comitetului parochial din Cieheiu pentru un ajutoriu la renovarea bisericeii,

Se transpune Consistoriului concerninte din Oradea-mare.

Nr. 84. Trecând la ordinea dilei, **se continua referad'a comisiunei bisericesci**. Referitor la rogarea mai multor locuitori din Arad, pentru a-se ordiná restaurarea comitetului parochial, ér pâna atunci a-se suspinde concursul si a se interdica tienera alegerii de paroch la parochi'a vacanta. Comisiunea propune: „A se transpune caus'a la Consistoriu pentru afacere competentă.

La acést'a propunere deputatul Nicolau Zigre, face amandamentul :

„Se recérca totodata Consistoriul, se intrevina cu tóta rigórea, eventual si prin dispositiuni estraordinare, spre a face ordine si a se alege organele autonome parochiali,

Sinodul primesce atât propunerea comisiunei, cât si amandamentul facut.

Nr. 85. Urmeza **referad'a comisiunei organizatóre** asupra reportului Consistoriului din Arad, cu care a inaintat proiectul de statute pentru pensiunarea profesorilor dela institutul pedagogico-teologic, precum si un alt proiect de pensiune pentru toti functionarii consistoriali si pentru preotimea eparchiala.

Relativ la acestea proiecte, comisiunea propune si

Sinodul adópta principiul pensionarii generale, adeca : a tuturor functionarilor bisericesci si pe temeiul acestui enunciamént, proiectul de statut 'l primesce de material. Incât pentru staverirea definitiva a statutelor, enuntia urmatórele :

a) Operatul prezentat se reda Consistoriului din Arad cu provocarea se'l comunice cu Consistoriul din Oradea-mare si cu toti protopresbiterii din diecesa, cu invitarea ca pâna in dóue luni dela inmanuare se-si faca eventualele observari si acestea se le astérna la Consistoriul din Arad.

b) Sinodul numesce o comisiune de trei membrii din sinul seu cu insarcinarea, ca se prelucre materialul ce se va aduná in sensul punctului precedent, compunând astfel un statut intreg si dupa aceea sã-l presente Consistoriului din Arad;

c) Consistoriul din Arad se insarcinãza ca statutul ce'l va primi dela comisiune se'l tiparãska si imparta deputatilor sinodali, si se'l ascãrna sinodului proxim spre desbatere si stabilire finala;

in comisiunea de trei se aleg deputatii: Augustin Hamsea, Nicolau Zigre si Paul Rotariu.

Nr. 86. Cu privire la propunerea deputatului Teodor Ceontea de sub Nr. 22 ca repórtele consistoriali in intreg cuprinsul lor se trecã in protocoalele sinodali si la cererea consistoriului oradan de sub Nr. 63. referitóre la tiparirea reportului senatului de scóle, in urma propunerii comisiunii

Sinodul trece preste acãst'a afacere la ordinea dilei.

Nr 87. In nexul conclusului de sus la propunerea deputatului N. Zigre,

Conspectul tabelar despre scoli, se tiparesce si alatura ca adnex la acest protocolul sub lit. E)

Nr. 88. Urmãza referad'a comisiunii episcopesci asupra reportului senatului episcopesc dela Consistoriul din Oradea-mare.

Reportor: Ioan Belesiu.

Cetindu-se reportul,

In general se ia la cunoscintia.

Nr. 89. Urmãtorele puncte din report, si anume:

I, cã senatul episcopesc a rezolvit tóte obiectele apartinetóre in 8 sedintie sub 203 numeri seriali.

II, cã pe teritoriul acestui Consistoriu cu 242 parochii si 116 filii se afla 299 edificii bisericesci in valóre de 574366 fl., case parochiale 140 in valóre 81553 fl., case pentru alte scopuri bisericesci 16, in valóre de 21630 fl., alte realitati bisericesci in valóre de 4595 fl., edificii scolare cu locuintia pentru invetiatori 214, fara locuintia 8, locuintie separate 5, de tot 227 in valóre

de 134683 fl. 50 cr., edificii pentru alte scopuri scolare 4 in valóre de 230 fl, apoi cà,

Paménte invetiatoresci si scolare sunt 1421 jughere 533□⁰ in valóre de 82836 fl. 70 cr. Alte realitati scolare 2 in valóre de 130 fl. apoi cà sunt :

Averi mobile bisericesci adecà : ornate si alte recuise in valóre de 82090 fl. 76 cr.

Averi mobile scolare, adecà de instructiune interna a scólelor in valóre de 9058 fl. 87 cr.

cà capitalele bisericesci representa sum'a de 114395 fl. 30 cr, — celea scolare sum'a de 4647. fl. 45 cr.

cà capitalul fundatiunilor bisericesci representa sum'a de 27409 fl. 93 cr., cela al fundatiunilor scolare sum'a de 75224 fl. 91 cr. mai departe cà

au fost renovate 5 biserici si o casa parochiala ér de nou s'au edificat 3 scóle si o casa parochiala.

Pct. III, cà pentru incasarea si administrarea contribuirei eparchiale de 1 cr. de suflet s'a emanat un circular sub Nr. 663, ér rezultatulu e : ca restanti'a a fost : 3777 fl. 37¹/₂ cr, s'a eiectat 1700 fl. de tot 5477 fl. 86¹/₂ cr. s'a incasat si descris 2476 fl. 15 cr. restul e 3003 fl. 44 cr.

Pct. IV, cà referitor la incassarea si administrarea competintiei sidoxiale s'a esmis sub Nr. 664 alt circulariu, ér rezultatul e cá din restanti'a din 1891 si din prescrierea de pe 1892 de tot cu 3698 fl. 53 cr. s'a incasat si descris 977 fl. 97 cr., si astfeliu a reñas o restantia de 2720 fl. 56 cr. v. a. mai departe :

Pct. V. sub care se aréta cà cununii au fost 944 din cari 172 au fost libere de tacsã, ér dupa 772 cununii s'a incasat in tacs'a de 50 cr. de tot 386 fl. 50 cruceri.

Pct. VI. cà din 298 socoti bisericesci s'au prezentat 244, cari tóte au fost revediate si resolvite si din cari 231 au fost aprobate, ér 13 dificultate, si cà afarà de acestea au fost revediate si resolvite inca 26 socoti restante din anii precedenti.

Pct. VII, că pe tasul II, si III. s'au adunat 141 f. 82 cr., care s'a traspus cassei diecesane.

Sub punctul VIII, se presenta conspectul despre fundatiunile bisericesti si scolare de pe teritoriu acestui Consistoriu, a caror stare la finea a. 1892, e urmatoarea:

Nr. curinte	N u m i r e a	Suma originala		Starea la finea an. 1892		Crescament		Institutul unde sunt elocate sumele
		f.	cr.	f.	cr.	f.	cr.	
1	Comuna bisericésca V.-Velenti'a	500	—	1104	87	—	—	Banc a comitatensa
2	Fundatiunea „Leca“ V.-Velentia	400	—	409	34	—	—	”
3	Comun'a bisericésca Osiorheiu	722	21	995	06	49	45	Cassa de pastr. N.-Várad
4	Comun'a bisericésca Coroiu	1500	—	1676	45	72	93	”
5	Com. bisericésca B.-Sanniclausiu	498	43	679	49	29	54	Banc'a comitatensa
6	Fundatiunea „Csáky“	1500	—	1539	95	—	—	Banc'a comerciala
7	Comun'a Baiti a	19	70	22	08	—	92	Banc'a bihoreana
8	Comun'a Sacal	184	79	228	23	9	93	”
9	Comun'a Cusiisiu	599	21	906	83	39	43	”
10	Comun'a Tincea	624	82	702	19	30	53	”
11	Fundatiunea „Georgiu Cotuna“	100	—	109	49	3	44	Cassa de pastr. N.-Várad
12	Comun'a bisericésca Nandisiei	58	94	68	29	2	98	Banc'a comerciala
13	Fondul scólei gr. or. Beznea.	840	—	905	94	39	37	”
14	Fondul scólei gr. or. Cetea	416	—	448	59	19	50	”
15	Fondul scólei gr. or. Cornitiei	382	—	411	81	17	85	”
16	Fondul scólei gr. or. Valea-mare	982	—	1059	10	46	03	”
17	Fund. „Csáky“-ana Ch. Apateu	100	—	100	—	—	—	Banc'a bihoreana
18	Fundatiunea „Laza“ Balaleni	200	—	209	—	9	—	”
19	Fundatiunea „Ónce“	500	—	500	—	—	—	”

Pct. IX, sub care se aréta dupa nume elevii primiti si provediuti in fondatiunea Zsigaiana.

Pct. X, sub care aréta cà pentru esecutarea conclusului sinodal Nr. 60/1892 referitor la tienerea in evidentia a fondurilor si fondatiunilor bisericesci de pe la parochii, — s'au pus la cale dispositiunile trebuincióse.

Pct. XI, din care se vede cà la Consistoriul oradan se administréza urmatórele deposite si anume: (vedi adnecul F).

Tóte acestea date la propunerea comisiunei,

Se iau la cunoscintia.

Nr. 90. Presentându-se socót'a acestui Consistoriu pe a. 1892 cu perceptiune de 10212 fl. 66 cr. si cu erogatiune de 9465 fl. 89 cr. si astfel cu o remanentia de 746 fl. 77 cr. si constatându-se cà din incidentul renovarii edificiului consistorial, bugetul s'a pestrecut cu sum'a de 1309 fl. v. a. ér renovarea fiind justificata prin impregiurari straordinarie, la propunerea comisiunei

Sinodul apróba acést'a socóta si Consistoriului din Oradea-mare, pe lânga cautel'a indatinata, ii da absolutoriu.

Nr. 91. Socót'a fondatiunei „Zahari'a Mihoc“ si „Ecaterin'a Papp“ din care apare cà :

remanenti'a a fost :	4235 fl. 17 cr.
venitul in 1892	216 fl. 84 cr.
	la olalta :	4452 fl. 01 cr.
s'a erogat	160 fl. 40 cr.
deci activul fondatiunei la finea an. 1892 e		4291 fl. 61 cr.

Se ia spre scire.

Nr. 92. Cu privire la ameliorarea dotatiunei vicariului Iosif Goldisiu primita deja in principiu prin conclusul de sub Nr. 74 comisiunea pe bas'a actelor transpuse ei, face propunerea cà dupace Consistoriul oradan in bugetul seu din anii 1891 si 1892 au făcut economisări destul de

considerabile, ameliorarea cu 400 fl. anual, se se accepte si se se puna in curgere salariul de 2400 fl. dela 1 Ianuarie 1893,

Sinodul primesce acést'a propunere.

Nr. 93. Tot comisiunea episcopésca propune, si

Sinodul votéza si stabileste Bugetul consistoriului oradan pe 1893 in urmatórele :

I.

Resortul plenariu.

1. Salariul presiedintelui actual	2400fl.
2. Cuot'a de pensiune a presiedintelui emerit Ieroteu Belesiu	400 „
3. Salariul Secretariului	1200 „
4. Salariul referintelui	1200 „
5. Salariul fiscului	200 „
6. Salariul archivariului	600 „
7. Spese de calatoria	100 „
8. Pentru ajutorarea bisericelor	500 „
9. Spesele Sinodului eparchial	600 „
10. Competintia sidocsiala	600 „
de tot:	<u>7800fl.</u>

II.

Resortul bisericesc.

1. Spese de calatoria in cause bisericesci	100fl.
--	--------

III.

Resortul scolar.

1. Pentru remunerarea catichetilor	280fl.
2. Pentru remunerarea invetiatorilor distinsi	250 „
3. Spese de calatoria in cause scolare	200 „
de tot:	<u>730 „</u>

IV.

Resortul epitropesc.

1. In contributiune si ecuivalent	.	.	.	60fl.
2. Conservarea edificiului	.	.	.	200 „
3. Simbria servitoriului de cancelaria	.	.	.	180 „
4. Lemne pentru cancelaria	.	.	.	60 „
5. Luminarea cancelariei	.	.	.	30 „
6. Tiparituri pentru tóte resorturile	.	.	.	300 „
7. Instruire si recuisite de cancelaria	.	.	.	60 „
8. Spese de calatoria in cause epitropesci	.	.	.	50 „
9. Onorariu cassariului consistorial	.	.	.	50 „
10. Spese neprevedute	.	.	.	100 „
			de tot:	<u>1090 „</u>

Recapitularea titlelor.

I. Resortul plenariu	7800 „
II. Resortul bisericesc	100 „
III. Resortul scolar	730 „
IV. Resortul epitropesc	1090 „
				de tot:	<u>9720 „</u>

Acoperirea bugetului.

1. Restul cassei	746 fl. 77 cr.
2. Ajutoriu de stat	6000 fl. — cr.
3. Contribuiri eparchiale	1400 fl. — cr.
4. Competintia sidocsiala	600 fl. — cr.
5. Tace diverse	500 fl. — cr.
			Suma:	.	<u>9246 fl. 77 cr.</u>

Recapitulare.

I. Percipiende	9246 fl. 77 cr.
II. Erogande	9720 fl. — cr.

Diferinti'a de 473 fl. 23 cr. se va acoperi din economi-sarile specialelor positiuni.

Dupa acestea, fiind timpul inaintat, siedinti'a se incheie la 1 óra d. a. avisându-se siedinti'a procsima pe dupa médiadi

la 4 óre, punându-se la ordinea dilei reportul comisiunei episcopesci.

D. c. m. s.

Acest protocol sa cetit si autenticat in siedinti'a a X. din 10/22 Aprilie 1893.

Ioanu Metianu, *m. p.*
Episcop.

Dr. Georgiu Plopu, *m. p.*
notariu.

Siedinti'a IX.

tenuta in Arad, la 9/21 Aprilie 1893, ór'a 4 dupa médiadi.

Presiedinte: Prea Sânti'a Sa Domnul Episcop diecesan
Ioanu Metianu. Notariu: *Ignatiu Papp*.

Nr. 94. La ordinea zilei este referad'a comisiunei episcopesci asupra Reportului general al senatului episcopesc dela Consistoriul din Arad.

Reportor: Ioanu Suciu. Cetindu-se reportul

In general se ia la cunoscintia.

Nr. 95. La desbaterea speciala, Punctul 1, in care se espune ca senatului 'i s'a impartit iz 1892, peste tot 1823 de esibite, ér din 1891 mai fiind restante 303, a avut se resolve peste tot 2126 piese; apoi ca senatul a tienut 39 de siedintie, in cari s'a resolvit 641 piese, ér celelalte afara de 20 s'a resolvit afara de siedintia.

Punctul 2, ca bolnavindu-se timp mai indelungat asesorul ordinariu, Dimitrie Antonescu consistoriul inca la 28 Ianuariu 1892 a angajat un adjutoriu, la a carui remuneratiune lunara asesorul bolnav concurge cu $\frac{1}{3}$ parte a salariului seu.

punct 3, cà in decursul anului 1892, s'a cumperat dela Iulian'a Russu din Arad, cas'a din strad'a Paunului Nr. 3 in apropierea alumneului si a seminariului cu 5250 fl.

punct 4, că dela debitoriul Georgiu Isdrea din Sioimosiu s'a cumpărat în cale licitativa $\frac{1}{8}$ pământ extravilan cu 310 fl. apoi s'a și vendut.

punct 5, ca s'a mai cumpărat în Secasiu dela proprietariul Simeon Bikar un complex de pământ de 550 jughere cu 36.500 fl. și dela Rista Munerantiu și Ielina Ștef tot în hotarul Secasiului s'a cumpărat 100 jughere cu 8000 fl. v. a.

punct 6, ca dela debitoriul fondurilor diecesane Vicentie Tumarea din Costeiu s'a cumpărat în cale licitativa următoarele realități și anume: în Szapári-liget $5^{1523}/_{1600}$ jughere cu 2201 fl. v. a. și în Costeiu mic $5^{400}/_{1600}$ jughere cu 1860 fl.

punct 7, ca tot în anul trecut s'a cumpărat în cale licitativa casa cu intravilanul și cânepiscea susceptă în cartea fonduarie din Siria Nr. 560, cu 2601 fl. v. a;

punctul 8, în care se espune că cas'a parochială din Checi'a fiind trasa în esecutia, la țienut'a licitațiune publică a rămas pe diecesa cu 1564 fl 20 cr. v. a.

Punctul 9, despre convertirea papirelor fondului preoțesc și anume a obligațiunilor de stat rentă ungara cu 5⁰/₀ în alte obligațiuni nău conform articolului de lege XXI din 1892 și astfel ca fondul are 63 obligațiuni à 1000 coróne în valóre totală de 63.000 coróne și punctul 20 ca socotile se ascern cu report separat, la propunerea comisiunei

Se iau la cunoscintia cu aprobarea cumpărării, prin ce e resoluțita și cererea specială a consistoriului din Arad referitoare la aprobarea cumpărării realităților espuse sub punct 5.

Nr. 96. Punctul 10 ca socotile și preliminariele comunelor bisericesci intra mai regulat, că din cele intrate mai mare parte s'a revedit și aprobat, ca pentru asecurarea esistenței fondurilor și fundațiunilor de pe la parochii s'a introdus evidinția provediuta în conclusul sinodal Nr. 60/1892 la propunerea comisiunei

Se ia la cunoscintia cu insarcinarea: ca consistoriul se arate de dupa protopopiate: câte ratiocinii s'au ascernut, câte s'au aprobat, câte stau sub revisiune si câte sunt in restantia?

Nr. 97. Punctul 11, ca s'a revedit si aprobat ratiociniul monastirei H.-Bodrog, si ca s'a facut si ascernut si inventariul cerut prin conclusul sinodal Nr. 83/1892, la propunerea comisiunei

Se ia la cunoscintia cu adausul, ca inventariul pe viitoriu se se faca mai special adeca: la realitati se se espuna si numerul cartii funduarie, numerii parcelelor si teritoriul acelora grupat dupa class'a de cultura, la vite se se puna numerul, ér la producte cantitatea si soiul acelora.

Nr. 98. Punctul 13, sub care se accentuéza necesitatea stergerei unor pretensiuni dubióse neincassabile si se arata ca:

I. Din contributiuni de 1 cr. s'a descris	1098 fl.	— cr.
II. Din arindi	309 „	37 „
III. Din anticipatiuni advocatiali	337 „	75 „
IV. Din spese adjudecate	28 „	04 „
V. Din tacse de asigurare contra focului	10 „	66 „
VI. din obligatiuni	152 „	50 „
VII. Din arenda boltelor	239 „	95 „
VIII. Din sidoxi'a episcopésca	756 „	14 „
IX. Din aucta scolara	1814 fl.	15 cr.

la propunerea comisiunei

Sinodul incuviintiédia descrierea, si prin acésta se privesc de resolvite si specialele cereri si repórte ascernute de consistoriu in acest merit.

Nr. 99. Punctul 14. ca pàdurea apartienutóre fondatiunei „Teodor Papp“ din Chechesiu s'a vendut in calea licitatiunei publice, si s'a obtienut un pretiu de 9597 fl 64 cr. care e ascurat prin contracte incheiate dupa tóte formele legali si cari contracte se pastréza in cass'a consistoriala, la propunerea comisiunei

Se ia la cunoscintia cu aprobarea procederei consistoriului.

Nr. 100. Punctul 15, ca lichidarea si incassarea tacselor dela cununii este in curgere.

Punctul 16, ca asemenea este in curgere regularea anticipatiunilor advocatiali si a speselor de emisiuni in afaceri consistoriali, la propunerea comisiunei

Se ia la cunoscintia cu adausul, ca pana la finea anului curinte sa se termine lichidarea incassarea si regularea acestor'a.

Nr. 101. Punctul 17, in care se espune ca regularea afacerii cu Sofroniu Girb'a este concrediuta avocatului Dr. Georgiu Plopu inca din 1891; ca in 1892 a fost urgeat dar inca n'a reportat la propunerea comisiunei

Se ia la cunoscintia cu adausul, ca consistoriul se solici-teze pe numitul avocat ca in cursul anului curinte se termine afacerea si pe viitoriu se se reporteze sinodului.

Nr. 102. Punctul 18, ca amesurat conclusului sino-dal Nr. 96/1892 s'a facut inventariul general despre averea mobila si imobila a diecesei precum si despre fondatiunile a caror natura si destinatiune reclama inven-tariu separat, la propunerea comisiunei

Se ia la cunoscintia cu adausul, ca in inventariul semi-nariului sa se suscepa ulterior mobilele scolare, recuisitele de invetiament si cele a le museului respective laboratorului phi-sico-chemic.

Nr. 103. Punctul 19, ca amesurat conclusului sino-dal Nr. 110/1892 s'a facut registrul, diu care se inve-deréza pretensiunile diecesei cu datul obligatiunilor, la pro-punerea comisiunei

Se ia la cunoscintia.

Nr. 104. Punctul 21, sub care se espune ca con-clusul sinodal Nr. 27/1892 referitoriu la sistemisarea pau-sialelor anuale pentru protopopi si asesori consistoriali estranei; consistoriul nu e in stare se'l esecute fara ata-carea capitalelor, la propunerea comisiunei

Se ia la cunoscintia.

Nr. 105. Punctul 22, din report, referitoriu la starea cauzelor în procesuate și în care consistoriul arăta că n'a putut satisface concludului Nr. 112/1892 ca se ascărna fie-care cauza cu report separat, ci ascerne numai reportul general al fiscului Petru Truti'a și Ioan Belesiu, la propunerea comisiunei

Se ia la cunoscinti'a și pe langa restituirea reportelor numitilor advocati, se avisăza consistoriul ca pe viitoriu se pórte un conspect general despre tóte procesele aflatóre în curgere, în cari sè se introducea din cas în cas și tóte procesele de nou intentate.

Nr. 106. Punctul 23, sub care se arăta că avere totala a parochiilor

representa o sumă de circa	.	5.786.505	fl.	24	cr.
ér averea diecesei	.	1.373.489	"	54	"
	la olalta	7.159.994	"	78	"

la propunerea comisiunei

Se ia la cunoscintia.

Nr. 107. Tot comisiunea epítropésca revedind Ratiociniile fondurilor și fundatiunilor diecesane, manipulate și administrate la consistoriul din Arad, presenta starea lor în urmatoriele :

A)

Starea fondurilor administrate și înainte la Consistoriul din Arad :

I. Fondul general.

1. Starea la finea anului 1891	.	17044	fl.	28	cr.
2. Venitul din 1892	.	43531	"	11	"
	de tot	60575	"	39	"
3. Erogatiuni în 1892	.	46192	"	68	"
Activa la finea an. 1892	.	14382	"	71	"

Constatand comissiunea, că din contribuirea de 1 cr. a incurs in 1892 in total numai 2662 fl. 03 cr, din care resulta ca din considerabila restantia aretata la finea anului 1891 cu 14000 fl. a incurs numai 196 fl 53 cr, apoi ca din tacs'a de 50 cr, dela unele protopopiate nu s'a administrat nimic, ma din un protopopiat lipsesc si datele din cari s'ar puté vedé cât face competinti'a de asemenea tacse curente si restante, mai departe ca bugetul s'a pestrecut cu 6696 fl. 68 cr. preste sum'a preliminata, respective detragend unele investitiuni si descrieri, s'a pestrecut cu 4730 fl. 30 cr. propune si

Sinodul aviséza Consistoriul

a) se evite dupa potintia pestrecerea bugetului.

b) se pasiésca mai rigoros facia de organele subalterne, atât referitoriu la incassarea tacsei de 50 cr, cât si la incassarea contribuirei de 1 cr, ca nu cumva acestea competintie se devina neincassabile.

Nr. 108.

II. *Fondul instruct episcopesc.*

1. Starea la finea anului 1891	.	6869	fl.	98	cr.
2. Venitul in 1892	.	322	"	43	"
	de tot	7192	"	41	"
3. Sa erogat in 1892	.	346	"	70	"
Activa la finea anului 1892	.	6845	"	71	"

Se ia la cunoscintia.

Nr. 109.

III. *Fondul seminarial diecesan.*

1. Starea la finea anului 1891	.	7126	fl.	63	cr.
2. Venitul in 1892	.	4189	"	97	"
	de tot	11316	"	60	"
3. S'a erogat in 1892	.	5732	"	61	"
Starea la finea anului 1892	.	5583	"	99	"

Constatand comisiunea, ca din venitul brut al casei din strad'a Forray-Rákoczy, aretat cu 2312 fl. 61 cr. se consuma in contributia anuala 899 fl. 50 cr. adeca aprópe 40⁰/₀ ceea ce pe langa o fassione esacta si reclamare in timp legal, este imposibil, propune si

Sinodul aviséza consistoriul la stricta esecutare a concludului sinodal Nr. 78/1892 referitoriu la fassionari si reclame, nu altcum se ingrijésca pentru rigorós'a si punctuala incassare a chiriilor ca se nu mai obvina si in viitoriu restantie sub asemenea titluri.

Nr. 110.

IV. *Fondul pensiunilor invetiatoresci.*

1. Starea la finea anului 1891	.	7588	fl.	44	cr.
2. Venitul in anul 1892	.	744	"	40	"
	de tot	8332	"	84	"
3. S'a erogat in 1892	.	38	"	50	"
Activa la finea an. 1892	.	8294	"	34	"

V. *Fondul capelei Arad-Gaiu.*

1. Starea la finea anului 1891	.	517	"	47	"
2. Venitul in 1892	.	14	"	22	"
	de tot	531	"	69	"
3. S'a erogat in 1892	.	531	"	69	"

VI. *Fondul bibliotecii preparandiali.*

1. Starea la finea anului 1891	.	538	fl.	50	cr.
2. Venitul in 1892	.	25	"	85	"
	de tot	564	"	35	"
3. S'a erogat in 1892	.	—	"	—	"
Activa la finea anului 1892	.	564	"	35	"

VII. *Fondul sinodal congresual.*

1. Activa la finea anului 1891	.	6545	fl.	26	cr.
2. Venitul in 1892	.	473	"	45	"
	de tot	7018	"	71	"

3. S'a erogat in 1892	.	.	— fl. — cr.
Activa la finea an. 1891	.	.	7018 „ 71 „

VIII. *Fondatiunea Patriciu Popescu.*

1. Starea la finea anului 1891	.	.	398 „ 35 „
2. Venitul in 1892	.	.	19 „ 11 „
3. S'a erogat in 1892	.	.	— „ — „
Activa la finea an. 1892	.	.	417 „ 50 „

IX. *Fondatiunea Simeon Popoviciu Papfy.*

1. Starea la finea anului 1891	.	.	14862 „ 48 „
2. Venitul in anul 1892	.	.	1063 „ 21 „
		de tot	15925 „ 69 „
S'a erogat in 1892	.	.	1050 „ 75 „
Activa la finea anului 1892	.	.	14874 „ 94 „

X. *Fondatiunea Georgiu Pop'a de Teiusiu.*

1. Starea la finea anului 1891	.	.	1054 „ 63 „
2. Venitul in 1892	.	.	45 „ 37 „
		de tot	1100 „ — „
3. S'a erogat in 1892	.	.	— „ — „
Activa la finea anului 1892	.	.	1100 „ — „

XI. *Fondatiunea Forray din Soborsin.*

1. Starea la finea anului 1891	.	.	798 „ 60 „
2. Venitul in anul 1892	.	.	37 „ 96 „
		de tot	836 „ 56 „
3. S'a erogat in anul 1892	.	.	12 „ 60 „
Activa la finea anului 1892	.	.	823 „ 96 „

XII. *Fondatiunea contelui Coloman Almásy din Chitighaz.*

1. Starea la finea anului 1891	.	.	1737 „ 28 „
2. Venitul in 1892	.	.	85 „ 78 „
		de tot	1823 „ 06 „

3. S'a erogat in anul 1892	86 fl. 61 cr.
Activa la finea anului 1892	<u>1736 „ 45 „</u>

XIII. *Fondatiunea Gavriil Faur din Lipov'a.*

1. Starea la finea anului 1891	1539 fl. 25 cr.
2. Venitul in anul 1892	78 „ 06 „
de tot	<u>1617 „ 31 „</u>
3. S'a erogat in 1892	78 „ 06 „
Activa la finea anului 1892	<u>1539 „ 25 „</u>

XIV. *Fondatiunea Gavriil Faur in Oradea-mare.*

1. Starea la finea anului 1891	7076 fl. 06 cr.
2. Venitul in anul 1892	313 „ 74 „
de tot	<u>7390 „ 34 „</u>
3. S'a erogat in 1892	240 „ — „
Activa la finea anului 1892	<u>7150 „ 34 „</u>

XV. *Fondatiunea An'a Jorgoviciu Ebesfalvay.*

1. Starea la finea anului 1891	5078 fl. 19 cr.
2. Venitul in 1892	648 „ 30 „
de tot	<u>5726 „ 49 „</u>
3. S'a erogat in 1892	557 „ 57 „
Activa la finea anului 1892	<u>5168 „ 92 „</u>

XVI. *Fondul diecesan de asigurare contra focului.*

1. Starea la finea anului 1891	11386 fl. 33 cr.
2. Venitul in anul 1892	5390 „ 70 „
de tot	<u>16777 „ 03 „</u>
3. S'a erogat in 1892	150 „ 18 „
Activa la finea anului 1892	<u>16626 „ 85 „</u>

XVII. *Fondul gimnasial.*

1. Starea la finea anului 1891	.	1822 fl. 61 cr.
2. Venitul in anul 1892	.	92 „ 30 „
	de tot	<hr/> 1914 „ 91 „
3. S'a erogat in 1892	.	— „ — „
Activa la finea anului 1892	.	<hr/> 1914 „ 91 „

XVIII. *Fondatiunea Teodor Papp din Chechesiu.*

1. Starea la finea anului 1891	.	54958 fl. 50 cr.
2. Venitul in 1892	.	11001 „ 78 „
	de tot	<hr/> 65960 „ 28 „
3. S'a erogat in 1892	.	5318 „ 13 „
Activa la finea anului 1892	.	<hr/> 60642 „ 15 „

Starea tuturor acestor fonduri si fondatiuni, la propunerea comisiunei :

Se ia la cunoscintia cu acel adaus referitoriu la fondatiunea stipendiara Teodor Papp din Chechesiu, cã Consistoriul dupa posibilitate, se activeze acést'a fondatiune inca cu inceputul anului scolar 1893/4.

B)

Fondurile fõste comune.

Nr. 111.

I. *Fondul bisericesc clerical.*

1. Starea la finea anului 1891	.	377086 fl. 71 cr.
2. Venitul in anul 1892	.	34250 „ 49 „
	de tot	<hr/> 411337 „ 20 „

3. S'a erogat in 1892	24233 fl. 50 cr.
Activa la finea anului 1892	<u>387103 „ 70 „</u>

Starea acestui fond la propunerea comisiunei,

Se ia la cunoscintia cu adausul, că dupa-ce vadiile anticipate din acest fond in afaceri de licitatiuni contra debitorilor, nu sunt restituite, Consistoriul se ingrijésca de restituierea lor fara amenare; ér pe viitoriu asemenea vadii au se se restitué cel mult in 30 de zile dela ridicarea licitatiunei la valóre.

Nr. 112.

II. *Fondul scolar si aucta.*

1. Starea la finea anului 1891	51785 fl. 40 ¹ / ₂ cr.
2. Venitul in anul 1892	3436 „ 53 „
de tot	<u>55221 „ 93¹/₂ „</u>
3. S'a erogat in 1892	3873 „ 07 „
Activa la finea anului 1892	<u>51348 „ 86¹/₂ „</u>

III. *Fondul pensional.*

1. Starea la finea anului 1891	26589 fl. 80 cr.
2. Venitul in anul 1892	1756 „ 44 „
de tot	<u>28346 „ 24 „</u>
3. S'a erogat in 1892	844 „ 31 „
Activa la finea anului 1892	<u>27501 „ 92 „</u>

IV. *Fondul Balla.*

1. Starea la finea anului 1891	10043 fl. 70 cr.
2. Venitul in anul 1892	678 „ 62 „
de tot	<u>10722 „ 32 „</u>
3. S'a erogat in anul 1892	419 „ 93 „
Activa la finea anului 1892	<u>10302 „ 39 „</u>

C)

Fondul preotiesc.

1. Starea la finea anului 1891	.	187255 fl. 44 cr.
2. Venitul ordinariu (si extraordinariu provenit din vinderea papirelor si din arindi anticipate pe 1893) in 1892	.	51354 „ 27 „
	de tot	238609 „ 71 „
3. S'a erogat in 1892	.	21771 „ 85 „
· Activa la finea anului 1892	.	216837 „ 06 „

Starea acestor fonduri si fondatiuni se ia la cunoscintia.

D)

Depositele.

Nr. 113.

I. Pretensiuni dubioase comune cu Caransebesiul.

1. Starea la finea anului 1891	.	11715 „ 50 „
2. Venitul in 1892	.	287 „ 28 „
	de tot	12002 „ 78 „
3. S'a erogat in 1892	.	24 „ — „
Activa la finea anului 1892	.	11978 „ 78 „

II. Capitalul pentru despartire a comunelor micste.

1. Starea la finea anului 1891	.	16995 fl. 60 cr.
2. Venitul in 1892	.	676 „ 43 „
	de tot	17672 „ 03 „
3. S'a erogat in 1892	.	496 „ 94 „
Activa la finea anului 1892	.	17175 „ 09 „

III. *Deposite de cassa.*

1. Starea la finea anului 1891	.	52389	fl.	32	cr.
2. Venitul si depunerile in 1892	.	29633	"	90	"
		<hr/>			
de tot	.	82023	"	22	"
3. S'a erogat si estradat in 1892	.	5918	"	02	"
		<hr/>			
Reman la finea anului 1892	.	76105	"	20	"

Starea acestor fonduri si deposite la propunerea comisiunei,

Se ia la cunoscintia cu aceea insarcinare ca dupa ce in sum'a depositelor sunt luate si unele deposite interimali, Consistoriul se reguleze asemenea deposite interimali, si pentru trecut si pentru viitoriu.

Nr. 114. Dupa toate aceste comisiunea propune si

Sinodul luand cunoscintia, ca socotile s'au aflat in ordine, da senatului manipulante absolutriu pe langa cautel'a indatinata, avisandu-l inse ca inventariul general se-l completeze conform conclusului sinodal Nr. 96/1892.

Nr. 115.

*Ratiociniul fondatiunei Elena Ghib'a Birta pe 1892
din care resulta :*

1. Starea la finea an. 1891 a fost	.	57076	fl.	38	cr.
2. Venitul in 1892	.	2942	"	85	"
		<hr/>			
de tot	.	60019	"	23	"
3. S'a erogat in 1891	.	2405	"	—	"
		<hr/>			
Activa la finea anului 1892	.	57614	"	23	"

La propunerea comisiunei

Se ia la cunoscintia.

Nr. 116. Reportul despre revisiunea Ratiociniului tipografiei diecesane pe anul 1892, din care invedereza ca :

1. Avere la finea anului 1891 a fost .	27891 fl. 89 cr.
2. Productul in 1892	8348 „ 31 „
de tot .	<u>36240 „ 20 „</u>
3. Erogatiuni in 1892	5624 „ 78 „
Activa la finea anului 1892 .	<u>30615 „ 42 „</u>

Se ia la cunoscintia.

Nr. 117. Relativ la not'a consistoriului aradan de sub Nr. 714/1893, in care cere autorizare se mai p'ota cumpera pamenturi pe sém'a fondurilor diecesane si interesele dupa capitalele fondurilor diecesane se le p'ota reduce dela 8⁰/₀ la 7⁰/₀ eventual 6⁰/₀ comisiunea propune si

Sinodul autoriséza Consistoriul din Arad a mai cumperá realitati pe sém'a fondurilor diecesane, ér interesele capitalelor elocate cu percente peste 6⁰/₀, se le reduca cu 1⁰/₀.

Nr. 118. Urmand la pertractare not'a consistoriului din Arad dto 18/30 Decembre 1892 Nr. 5608/1892, referitoria la regularea conventiei episcopesci, Prea Santi'a S'a DI Episcop presiedinte se retrage dela presidiu si din sal'a de siedintia, ér sinodul sub presidiul parintelui vicariu episcopesc Iosif Goldisiu, la propunerea comisiunei; acceptand conclusul consistorial luat in acest merit, si in necs cu conclusul sinodal Nr. 81, din 1888 enuncia :

Conventi'a episcopésca la care sunt deobligate comunele din eparchia, a fost si remane dotatiune a Episcopului diecesan avënd a se incassá prin Consistoriu, ér Episcopului diecesan a 'i se enumerá din cass'a consistoriala din fondul bisericesc titulo conventia episcopésca sum'a annuala de 6400 fl. adeca siese mii patru sute fl. v. *fara vr'o indetorire de restituire* chiar nici atunci când in vre un an nu s'ar incassa dela comune sum'a de sus.

In acel cas inse când din competintiele annuali dela comune s'ar incassa mai mult de 6400 fl, adeca mai mult de cât ce s'a dat Episcopului din fond, atunci si prisosul ce ar trece preste sum'a de 6400 fl. are a se dá Episcopului ca competintia sa legala.

Dupa enunsiarea acestui conelus, presidiul ordinariu fiind invitat si reocupa locul; si in vedere la timpul inaintat, anuniandu-se siedinti'a procsima pe mâne la 9 ore nainte de mēdiadi, când se va continua referad'a comisiunei epitropesci, siedinti'a de acum se incheia la 7 ore sér'a.

D. c. m. s.

Ignatiu Papp, m. p.
notariu.

Acest protocol s'a cetit si autenticat in siedinti'a subscrisei comisiuni sinodali de autenticare, tienute in Arad la 14/26 Aprilie 1893 ore 4 d. m.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcop.

Moise Bocsiu, m. p.

deputat sinodal.

Dr. G. Vuia m. p.

Georgiu Purcariu, m. p.

deputat sinodal.

Dr. Lazar Petco, m. p.

Augustin Hamsea, m. p.

deputat sinodal.

Petru Trutia, m. p.

Teodor Ceontea, m. p.

Ignatiu Papp, m. p.

protonotariu.

Siedinti'a X.

tienuta in Arad la 10/22 Aprilie 1893 n. a. la 9 ore.

Presiedinte: Prea Santi'a Sa Domnul Episcop diecesan
Ioanu Metianu. Notariu: *Dr. Georgiu Plopu.*

Nr. 119. Se cetesce protocolul siedintiei a VIII. si
Se autentica.

Deputatul Paul Rotariu adreséza presidiului urmatórea
interpelatiune :

„Cetind într'o fôia maghiara din Budapest'a invinuiiri indreptate in contra On. Consistoriu eparchial, cà ar fi dat pe nedrept pensiune fostului protopop Dreghiciu si veduvei acestuia ; apoi cà nu ar avea statut pentru pensionarea preotimei etc. rog in chip de interpelare pre Prea Sântia S'a, se binevoiasca a se prounciá in cauza, explicând starea lucrului si luminand sinodul.“

La acést'a interpelatiune Prea Sânti'a Sa raspunde inmediat :

„Nu este adeverat cà fericitul protopop Dreghiciu ar fi capetat pensiune, fiind-cà nu esista fond de pensiune. Ca recompensa inse a primit $\frac{1}{4}$ din venitul sesiunilor reduse in protopresbiteratul seu in suma de 700 fl. si din venitul protopopiatului si al parochiei a primit 300 fl., de tot 1000 fl. v. a. ér veduv'a lui a primit odata pentru totdeun'a jumetate din ceea ce se deduse repozatului ei sociu, si acést'a ca escontentarea ce-i compete in sensul Regulamentului pentru parochii.

Tot odata mai adaugà Prea Sântia S'a, cà din adresa corepondentului la foile streine, cu eludarea forurilor nóstre bisericesci, vediendu-se condamnabil'a lui intentiune de a compromite auctoritatile nostre bisericesci, crede cà nu merita ca sinodul se se ocupe cu asemenea calumnii decât cel mult se-si esprime indignatiunea sa facia cu atari retaciti, ceea ce

Sinodul si-o si esprima prin manifestatiuni de urari simpatice la adresa Prea Sântiei Sale Dlui Episcop presiedinte.

Nr. 121. Urméza la ordinea dilei **continuarea reportului comisiunii epitropesci**. Reporter Ioanu Suciu.

Cu privire la not'a Consistoriului din Arad pentru autorizare la contragerea unui imprumut de 200.000 fl cu $4 - 4\frac{1}{2}\%$ spre solvirea paménturilor cumperate dela erariu în Chisiod'a și Sân-Mihaiu, comisiunea considerând cà : „conform contractului de cumperare dieces'a e datóre a depurá pretiul de cumperare in restimp de 20 de ani ;

considerând că după sum'a cumpărării este legat $5\frac{1}{2}\%$;

că spesele de convertire sunt foarte considerabile ; mai departe că pe pământurile cumpărate, împrumutul de 200.000 fl. nu s'ar putea obține fără însărcinarea altor realități diecesane, și însărcinarea altor realități, nu este recomandabilă, și că dobânda sperativă ar fi minimă : nu află motivată, și rentabilă convertirea intenționată, și de aceea nici nu o recomandă.“

După o dezbateră mai îndelungată,

Sinodul primește propunerea comisiunii.

Nr. 122. Nota Consistoriului arădan, relativ la cererea debitorului fondurilor diecesane Georgiu Orădan din Pecic'a rom. pentru reducerea procentelor,

Se privește de rezolvită prin concludul de sub Nr. 117/1893.

Nr. 123. Se pune la ordinea zilei referad'a comisiunii episcopesci *asupra reportului comisiunii sinodale de scontrare.*

Punctul prim din report, că pentru mai ușoară evindința a proceselor, de odată cu actul prin care se însărcinează advocații cu improcesuarea, se li se estradee și obligațiunile, comisiunea 'l recomandă spre primire, întotdeauna că comisiunea sinodala de scontrare și-a împlinit chemarea cu exactitate și conștiințiositate.

Sinodul primește propunerea comisiunii și însărcinează Consistoriul să-și facă regulamentul special prevădit în §-lui 50 din Regulamentul pentru administrarea și manipularea fondurilor și fundațiilor diecesane.

Nr. 124. Referitor la punctul al doilea din report în care se accentuează necesitatea de dispozițiuni energice și grabnice pentru încasarea intereselor restante -- în unele cazuri -- mai mult de 3 ani ; comisiunea propune : a se lua la cunoștință cu îndrumarea Consistoriului, că

pe toti debitorii cari datoresc cu interese mai mult decât pe 3 ani, se-i provóce, cu termin preclusiv, séu se solvésca interesele, séu se dee sigurantia ipotecaria separata si in cas că debitorii nu s'ar acomoda provocarii se li se abdica si se se incaseze capitalul.

Facia de acést'a propunere a comisiunei, deputatul Nicolau Zigre face urmátórea propunere :

a) „Se aviséza Consistoriul, ca pe fiecare debitor, carele in un an nu solvesce interesele, conform concluser lor anterióre se'l provóce, eventual se'l improcesueze ;

b) Se insarcina Consistoriul ca facia de acele pretensiuni improcesuate, la care interesele s'au acumulat aprópe la diumatate si póte pestrec capitalul, se arete la sinodul precسیم ordinar in special : când s'au inceput procesul, in ce stadiu a ajuns, cât s'au incassat, ce ipoteca mai esista, se constate déca pretensiunea este validitabila séu nu ? si totodata se arate cari sunt pedecile pentru cari nu se póte terminá procesul.“ — Punédu-se la vot

Sinodul primesce propunerea facuta de Nicolau Zigre.

Nr. 125. Cu privire la punctul al treilea din report, referitor la modalitatea incassarii, in urm'a propunerei comisiunei,

Sinodul enuncia cà : obligatiunile improcesuânde se se concrédá dupa posibilitate advocatilor de pe teritoriul de competintia judiciara a debitorilor cu privire la cârtile funduarie ; avénd Consistoriul in vedere conclusul sinodal de sub Nr. 112/1892.

Nr. 126. Se reportéza mai departe, cà comisiunea sub durat'a sesiunii sinodale actuale, a scontrat cass'a epitropiei diecesane la 6/18 Apriliu 1893 aflând

in numerariu 6308 fl. 40 cr.

in libele si papire de valóre . 186677 fl. 71 cr.

si astfeliu cà starea cassei s'au aflat in consonantia cu registrele,

Se ia la cunoscintia.

127. La propunerea comisiei episcopesci Bugetul
consistoriului aradan pe a 1893

Se stabileste si voteza in urmatoarele:

I.

Senatul bisericesc.

1. Salariul asessorului ordinar	1200fl.
2. " directorului dela institutul teologic- pedagogic	1300 "
3. " 3 profesori de teologie à 1200 fl. à 1100 fl. si à 1000 fl.	3300 "
4. " propunatoriului de cant si rituale	300 "
5. Onorariu catichetului dela liceul reg. din Arad	200 "
6. Altor caticheti din teritoriul acestui Consistoriu	300 "
7. Cuot'a de sidoxia episcopésca	1900 "
8. Diurne si viatec de esmisiuni	200 "
9. Ajutoriu bisericelor serace	1000 "
10. Cuot'a de contribuire la sustinerea Consisto- riului metropolitan	400 "
11. Tiparituri	200 "
12. Ajutóre de caritate	200 "
13. Spese neprevédute	100 "
Sum'a	<u>10600 "</u>

II.

Senatul scolar.

1. Salariul asessorului ordinariu	1200fl.
2. " a 3 profesori de preparandia à 1200 fl. à 1100 fl. si 900 fl.	3200 "
3. " unui profesor de economie	900 "
4. " propunatoriului de cant si musica	500 "
5. " " de higiena si medic	600 "
6. " " caligrafia si desemn	300 "
7. " " gimnastica	200 "
8. Ajutoriu scólelor serace	1000 "
Laturea :	<u>7900 "</u>

	Translat :	7900fl.
9. Sustinerea Alumneului diecesan		3500 „
10. Stipendii		3500 „
11. Incalzitul si luminatul institutului pedagogico- teologic		300 „
12. Simbri'a economului 216 fl. servitorilor 200 fl.		416 „
13. Recuisite de invetiament		100 „
14. Tiparituri		200 „
15. Diurne si viatic de esmisiuni		200 „
16. Spese neprevedute		100 „
17. Ajutor invetiatorilor seraci		500 „
18. „ Alumneului confesional din Timisióra		1000 „
19. „ scólei de fete din Arad		800 „
	Sum'a .	16216 „

III.

Senatul episcopesc.

1. Salariul asessorului ordinar	1200fl.
2. „ referintelui ajntator	400 „
3. „ secretariului Consistorial	1200 „
4. Secretariului Consistorial adaus personal	400 „
5. Salariul controlorului contabil	1100 „
6. „ cassariului consistorial	1000 „
7. „ archivariului „	600 „
8. Dotarea cancelistilor	1740 „
9. Fiscului ordinariu	400 „
10. Fiscului onorariu defensor matrimonial	200 „
11. Simbri'a servitoriului cancelarial	300 „
12. Incalzit si luminat	300 „
13. Tiparituri	250 „
14. Recuisite de scris	200 „
15. Spesele sinodului eparchial	1000 „
16. „ congresului national bisericesc	700 „
17. „ conservarii edificiilor	1400 „
18. „ contribntia si ecuivalent	800 „
19. „ Diurne si viatic de esmisiuni	200 „
20. Spese neprevedute	400 „
	Sum'a . 13740 „

Recapitularea.

I. Senatul bisericesc	10600fl.
II. „ scolar	16216 „
III. „ epitropesc	13740 „
					Sum'a	<u>40556 „</u>

Acoperirea.

1. Contribuirea de 1 cr. de suflet	3000 „
2. Tacs'a 50 cr. dela cununii	1000 „
3. Sidoxi'a episcopésca	2500 „
4. Interese si diverse venite din fondul gen.	300 „
5. Ajutoriu de stat	9000 „
6. Cuot'a de venit din fond. bisericesc	15000 „
7. „ „ „ „ „ scolar si aucta	2000 „
8. „ „ „ „ „ pensional	800 „
9. „ „ „ „ „ „Balla“	400 „
10. Venit si spese de administrare din fond. „Paffy“	700 „
11. „ „ „ „ „ „ „ „Ebesfalvay“	300 „
12. Spese de administrare din fond. preotiesc	1500 „
13. „ „ „ „ „ „ „Teodor Papp“	600 „
14. „ „ „ „ „ „ de asigurare	200 „
15. „ „ „ „ „ „ comunele mixte	500 „
16. „ „ „ „ „ „ de deposite	200 „
17. Tax'a de intretinere in Alumneu	800 „
					Sum'a	<u>38800 „</u>

Bilantiu.

Spesele	40556fl.
Acoperirea	<u>38800 „</u>
					se aréta neacoperit	1786 „

Nr. 128. Dupa cetirea bugetului deputatul Dr. Georgiu Popa, aretând cà dènsul inca mai nainte si-a insinuat demisiunea sa dela postul de asesor referinte scolar la Consistoriu din Arad, cere si acum se i-se primésca abdicarea, ér

Sinodul la propunerea deputatului Dr. G. Vuia votându-i incredere, nu-i primesce abdicarea.

Nr. 129. Urméza referad'a comisiunei petiti-
nare. Reportor Dr. Ioan Suciú. Petitiunea lui Demetriu
Surdu din Bucovetiu contra preotului de acolo Demetriu
Chiritia ; si

Petitiunea mai multor credinciosi din Bucovetiu pen-
tru sistemisarea unei a dóu'a parochii,

Se transpun Consistoriului din Arad spre ulterióra afacere.

Nr. 130. Petitiunea lui Trifon Cornea din Crivobara
pentru ameliorarea salariului seu invetiatoresc,

Se transpune Consistoriului aradan spre resolvire in merit.

Nr. 131. Petitiunea preotului Iustin Iancu din Cin-
teiu, pentru a i-se dá sesiunea parochiei reduse,

Se reléga la competinti'a Consistoriului din Arad.

Nr. 132. Petitiunea ved. Ioan Russu pentru un a-
jutor competinti'a ei ca veduva de profesor,

Se transpune Consistoriului aradan spre ulterióra afacere.

Nr. 133. Petitiunea preotului Ioan Pantosiu din co-
mun'a Teesiu pentru un ajutor,

Se transpune Consistoriului concerninte din Oradea-mare
spre ulterióra afacere.

Nr. 134. Petitiunea preotului Ilie Baia din Barateaz,
pentru stergerea sumei, cu carea datoresce fondului pre-
otiesc,

Se transpune Consistoriului aradan pentru resolvire com-
petenta.

Nr. 135. Petitul sinodului parochial din Tileagd,
pentru ameliorarea dotatiunei preotiesci ;

Se reléga la competinti'a concernintelui Consistoriu din
Oradea-mare.

Nr. 136. Petitul comunei bisericesci Hinchirisiu, pen-
tru un ajutoriu si incuviintiarea unei colecte spre edifi-
carea scólei ;

Se transpune Consistoriului oradan spre ulterióra afacere.

Nr. 137. Petitul preotului Vasiliu Crisian din Botfeiu, pentru ridicarea ajutoriului dela 20 fl. la 60 fl.,

Se reléga la competinti'a Consistoriului oradan.

Nr. 138. Petitul parochiei Martihaz pentru un ajutoriu la edificarea scólei,

Se transpune Consistoriului din Oradea-mare spre afacere competenta.

Nr. 139. Se continua **referad'a comisiunei scolare**. Reportor Dr. Georgiu Vuia.

Petitiunea lui Ioan Muntean cu privire la redicarea salarielor invetiatoresci la sum'a de **minimum** 300 fl.,

Se privesce de resolvita prin conclusul luat sub Nr. 57.

Nr. 140. Relativ la not'a Consistoriului din Arad, cu care recomanda cererea profesorului Dr. Petru Piposiu pentru premiera opului seu „Istori'a pedagogiei,” la propunerea comisiunei scolare

Sinodul votéza numitului auctor o suma de 300 fl cu aceea observare ca dênsul se puna la dispusetiunea Consistoriului aradan 50 de esemplare din opul de sus.

Nr. 141. Tot la propunerea comisiunei scolare,

Se aviséza Consistoriul, ca pe viitoriul Sinod se vina cu report despre scól'a centrala de fete.

Nr. 142. Urmeza **referad'a comisiunei bugetare** relativ la spesele sesiunei acestui sinod. Reportor, Demetriu Antonescu.

Cetindu-se bugetul, se constata cà spesele pentru deputatii din districtul Consistoriului aradan fac 1108 fl. 96 cr. ér pentru cei din districtul Consisto-

riului oradan	483 fl. 14 cr.
de tot	<hr/> 1592 fl. 10 cr.

Bugetul despre diurne si viatic pentru deputatii presenti la acést'a sesiune, se primesce in sum'a propusa si se asémna spre esolvire.

Fiind terminate agendele acestei sesiuni a sinodului, autentificarea protocolului sedintiei a IX-a și a X-a se concrede membrilor sinodului cu locuintia in Arad.

Nr. 43. Dupa acést'a, Prea Sântia S'a Domnul Episcop diecesan Ioanu Metianu se adreséza catra Sinod cu urmatóarele cuvinte :

Cu ajutoriul lui Dumnedieu resolvind noi Dlor deputati tóte agendele avisate astadata la competinti'a acestni Sinod éparchial, si asia ajungénd la incheierea actualei sesiuni sinodale : mai nainte de tóte multiamesc lui Dumnedieu, pentrucà a inspirat si astadata in sufletul si inim'a nóstra duhul intielepciunei si al dragostei, atát de necesar in timpul de facia, acel duh carele ne-a si condus la resolvirea problemei nóstre ; apoi multiamindu-ve si D-Vóstre Dlor deputati, pentru zelul si interesarea manifestata si la acést'a ocasiune facia de biserica nóstra nationala, si in fine implorând binecuvéntarea ceriului asupra lucrarilor nóstre, asupra nóstra si asupra clerului si poporului nostru, dechiar sesiunea ordinarara a sinodului nostru éparchial pentru a. 1893 de inchisa.

La acest cuvént presidial deputatul Paul Rotariu, respunde cum urméza :

Prea Sântite Domnule Episcop !

Este adeverat ceea ce ai graít Pr. S. Ta, cà la resolvirea agendelor nóstre sinodali, a domnit intre noi duhul intielepciunei si al dragostei fratiesci ; dar tot asemenea adeverat este si aceea, cà in tóte cestiuunile, dar mai vértos in cele mai grele, tactul si intielepciunea Prea Sântiei Vóstre a contribuit mai mult la resolvirea acelora in modul demn si in forma cum o pretind interesele bisericei nóstre.

De aceea pentru intielépt'a conducere, pentru neinfrânt'a sirguintia si oboselele dovedite in tóte sínódele nóstre, î-mi iau voie in numele Sinodului a Ve asigurá despre stim'a, iubirea si devotamentul nostru, esprimându-mi dorinti'a si rogând si noi pe bunul Dumnediu : se Ve sustiena inca multi ani fericiti in acest scaun episcopesc.

Dupa acestea intre urări de „se traésca Prea Sânti'a S'a
Domnul Episcop diecesan Ioanu Metianu“ sinodul se incheie.

D. c. m. s.

Dr. Georgiu Flopu, m. p.
notariu.

Acest protocol s'a cetit si autenticat in siedinti'a sub-
scrisei comisiuni sinodali de autenticare, tienuta in Arad la
14/26 Aprilie 1893.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcop.

Moise Bocsian, m. p.
deputat sinodal.

Dr. G. Vuia, m. p.

Georgiu Purcariu, m. p.
deputat sinodal.

Dr. Lazar Petco, m. p.

Augustin Hamsea, m. p.
deputat sinodal.

Teodor Ceontea, m. p.

Pertru Truti'a, m. p.

Ignatiu Papp, m. p.
protonotariu.

INDICELE

ACTELOR SI A CONCLUSELOR SINODULUI EPAR- CHIAL ARADAN DIN SESSIUNEA ANULUI 1893.

Nrul curent protocolar.

I.

Deschiderea Sinodului	1.
Cnventul de deschidere	1, 16.
Constatarea deputatilor presenti	2.

II.

Repórtetele consistoriilor plenari.

A) Arad.

Reportul general al Consistoriului plenariu	3, 16, 69, 70.
Consistoriul presenta Proiectele de Statute pentru un fond de pensiune	20, 85.

B) Oradea-mare.

Reportul Consistoriului plenar	3, 16, 70—74, 92.
Reportul Consistoriului pentru respectarea serbatorilor nóstre din partea organelor statului	6, 77.
Report despre fundatiunile „Oancea“ si „Ge- orgiu Lazar“	7, 89.

III.

Repórtetele consistoriilor ca senate bisericesci cu conclusele sinodali.

A) Arad.

Reportul senatului bisericesc	3, 24—29, 32, 33.
---	-------------------

B) Oradea-mare.

Reportul senatului bisericesc	3, 30—32.
---	-----------

IV.

Repórtele consistoriilor ca senate scolare cu conclusele sinodali.

A) Arad.

	Nrul curent protocolar.
Reportul senatului scolar	3, 39—54, 141.

B) Oradea-mare.

Reportul senatului scolar	3, 55—63, 87.
-------------------------------------	---------------

V.

Repórtele consistoriilor ca senate episcopesci si conclusele sinodali.

A) Arad.

Reportul senatului episcopesc	3, 95—110, 121—127.
Socotile fundatiunii Ghiba Birta pro 1892	5, 115.
Socotile tipografiei diecesane pro 1892 .	5, 116.

B) Oradea-mare.

Reportul senatului episcopesc	3, 21, 88—93.
---	---------------

VI.

Reportul comisiunii pentru scontrarea Cassei.

Presentarea reportului cu 3 acluse	11, 123—126.
--	--------------

VII.

Reportul Delegatiunii congresuale.

Starea proceselor de despartire ierarchică .	4, 17.
--	--------

VIII.

Petitiuni si propuneri precum si concluse asupra lor.

1. Consistoriul din Oradea-mare pentru intregirea dotatiunii vicariului de acolo .	4, 74, 92.
2. Consistoriul din Arad pentru regularea conventiei episcopesci	5, 118.

— III —

	Nrul curent protocolar.
3. Acelas, cumperare de realitati si aprobare	5, 95.
4. „ pentru luare de imprumut cu pro- cente mai mici	5, 121.
5. Acelas, pentru stergerea unor pretensiuni dubioase	5, 98.
6. Acelas, pentru stergerea datoriei pa- rochiei Dubesci	5, 98.
7. Acelas, pentru stergerea restantiei de Aucta scolara la comunele Bunea, Ohaba- sërba si Oradea-mare	5, 98.
8. Acelasi pentru reducerea intereselor	5, 117.
9. Gregoriu Oradan cere reducerea intereselor	5, 117.
10. Comuna Hinchiris cere ajutoriu	8, 136.
11. Trifon Cornea pentru redicarea salariului	12, 130.
12. Comuna Martihaz pentru ajutoriu	12, 138.
13. Vasilie Crisian „ „	12, 137.
14. Iustin Iancu cere sesiunea redusa	12, 131.
15. Veduva Ioan Russu cere ajutoriu	12, 132.
16. Parochienii din Bucovetiu cer reactivarea parochiei a II-a	13, 129.
17. Dr. P. Piposiu cere remunerarea opului seu „Istoria Pedagogiei“	14, 140.
18. Ofertul lui D. Gherda de a se primi o donatiune contra unei rente anuale	15, 75.
19. Deputatul T. Ceontea face propunerea, ca tóte repórtele consistoriali se intre in protocolul sinodului	22, 86.
20. Comisiunea bisericésca in privintia Nazarenenilor	32.
21. Parochia Teleagd pentru ajutoriu	36, 135.
22. Preotul Ilie Baia cere iertarea unei datorii	36, 134.
23. „ Ioan Pantosiu cere ajutoriu	36, 133.
24. Ioan Ban si consoci din parochia Gai contra preotului Vas. Olariu	37, 76.
25. Preotul Aless. Popescu din Craiova cere a se impedece edificarea unei mori lângă mormintii de acolo	66, 78.
26. Mai multi parochieni din Arad cer si- starea concursului pentru intregirea pa- rochiei si ordinarea restaurarii comi- tetului	66, 84.

Nrul curent protocolar.

27. Comitetul paroch. din Jadani prin V. Babes cere folosirea sesiunii paroch. pentru edificarea casei parochiale . . .	67.
28. Vichentie Schelegianu abdice de postul de asesor consistorial	80.
29. Theologii absolventi cer a fi admisi la facerea examenului de qualificatiune in decursul feriiilor din anul curent . . .	81.
30. Locuitorii din Beba-vechia cer revocarea decisului consistorial Nr. 6132/1891 .	82.
31. Comitetul parochial din Ceheiu cere ajutoriu	83.
32. Petitiunea a 12 poporeni din Arad pentru cedarea unui teren intravilan din Arad	73.

IX.

Adnecele protocoalelor.

A) La Nr. prot.	7.
B) " " "	31.
C) " " "	70.
D) " " "	72.
E) " " "	87.
F) " " "	89.

X.

Concedii.

P. Anca, A. Berlogia, P. Chirilescu, I. Costa, Dr. Duma, Dr. Marienescu	10.
Ieroteiu Belesiu, Dr. Eug. Mocioni	19.
D. Bonciu, D. Antonescu, Alecs. Filip	35.
T. Fasie	65.

XI.

Comisiuni.

Comisiunea organizat6re	16, 69, 85.
" bisericesca	23, 76, 84.
" scolara	39, 139.
" epitropésca	88, 94, 121.
" petitionara	129.
" bugetara	142.

XII.

Reformele bisericesci.

Consistoriul din Oradea-mare despre casa-toria civila si matricule	4.
Decis sinodal la reformele bisericesci inten-tionate de guvern	16, 38.

XIII.

Repórtetele fiscalilor consistoriali.

Fiscalul Ioan Belesiu, despre procesele ce i s'a concrediut lui	11, 105.
Fiscalul Petru Trutia	105.

XIV.

Interpelatiuni.

Paul Rotariu despre pensionarea fostului protopop Dreghicin	119.
---	------

XV.

Bugetul.

Pentru Consistoriul din Oradea-mare pro 1893	93.
" " " Arad pro 1893	127.
Bugetul Sinodulni pro 1893	142.

XVI.

Autenticarea protocoalelor.

Siedinti'a I.	9.
" II.	18.
" III.	34.
" IV-a si a V-a	64.
" VI.	68.
" VII.	79.
" VIII.	119.
" IX.	118.
" X. in Comisiunea ad hoc la fine.	

XVII.

Incheerea	143.
---------------------	------

Adnec la Nr 30 al prot. sinod. eparchial aradan din 1893.

datelor statistice

Numele proto- presbiteratelor.	N u m e r																					
	parochiilor		Preotilor									Caselor				Famielielor				S u f l e t e		
	filieilor	bisericilor	la consistoriu	parochi	administratori	capeiani	amovati fara parochia	la olalta	veduvi	fara prunci	1891	1892	Cresciment	Scadiement	1891	1892	Cresciment	Scadiement	in anul 1891	barbati	femei	
Oradea mare	47	32	61	3	33	7	2	—	45	18	14	5387	5082	—	305	5983	6096	113	—	28712	4718	1442
Pestiesiu	41	15	55	—	30	3	1	—	34	12	5	5922	6013	91	—	6374	6454	80	—	32174	6531	1607
Tinea	32	23	33	—	26	3	2	—	31	10	13	5063	5028	—	35	5524	5412	—	12	26545	3622	132
Beliu	36	13	44	—	28	6	6	1	41	16	9	4648	4922	274	—	5084	5163	79	—	26952	3425	1310
Beiusiu	46	14	56	—	31	6	2	—	39	13	6	5800	5829	29	—	6034	6155	51	—	30683	5480	1556
Vascon	40	19	50	—	31	3	1	—	35	11	2	4934	4836	—	98	5231	5166	25	—	27809	4280	1380
Sum'a	242	116	299	3	179	28	14	1	225	80	49	31754	31710	394	438	34230	34166	348	12	172875	8056	8612

Oradea-mare, 22 Martie (3 Aprilie) 1893

B)

S U M A R I U L

de bisericesci din districtul Consistoriului eparchial gr. or. din Oradea-mare la finea anului 1892

Anul		Nascutilor										Mortilor						Causa mortalitatii	Celor cari sau mutat din comu in alte locuri				
la olalta	Crescament	Scadiement	in anul 1891							in anul 1892			Crescament	Scadiement	in anul 1891	in anul 1892	Crescament						
			barbati	femei	la olalta	din pat legiuit	din pat nelegiuit	Crescament	Scadiement	in anul 1891	barbati	femei	la olalta	de morte naturala	de morte silnica	Crescament	Scadiement						
21	29141	429	—	1868	954	845	1799	1639	160	—	69	1456	633	665	1298	1285	13	—	158	Afara de mor-	190	296	106
19	32543	369	—	1715	855	722	1577	1456	121	—	138	1447	726	676	1402	1390	12	—	45	burile de co-	49	690	41
18	26834	289	—	1761	868	835	1702	1505	197	—	59	1539	715	665	1380	1365	13	—	159	mn cuno-	105	79	—
08	26533	—	419	1419	678	612	1290	1015	275	—	129	1308	841	839	1680	1670	10	372	—	peste tot mor-	10	26	16
68	31048	365	—	1525	719	725	1444	1293	151	—	81	1153	527	535	1862	1057	5	—	91	bul „difteritis	49	54	5
04	28084	275	—	1421	664	618	1282	1149	133	—	139	1102	469	519	988	979	9	—	114	si versatul“	21	37	16
27	74183	1727	419	9709	4738	4356	9094	8057	1037	—	615	8005	3911	3899	7810	7748	62	372	567	care au grasat	424	1179	784
																				intre prunci.			

e 1893.

Consistorial eparchial gr. or. o

anul 1892. compus dupa protopresbiterate.

N U M E R U L

Locuri cari sau au trecut in comuna sau alte locuri			Celor cari in de- cursul anului sau asiediat in comuna				Celor cari au trecut la alte re- ligiuni				Celor cari au trecut din alte religiuni la noi				Cununiilor adeca casatoriilor intemplate					Concubinatelor adeca convietui- rilor nelegiuite				M a r t u r i s i t i l o r						
															in anul 1892					in anul 1891					in anul 1892					
															pure	amestecate	la olalta	Cresciment	Scadiement	in anul 1891	in anul 1892	Cresciment	Scadiement	in anul 1891	in anul 1892	Cresciment	Scadiement	barbati	femei	la olalta
96	106	—	174	202	28	—	11	10	—	1	26	32	6	—	289	267	65	332	43	—	243	259	16	—	8763	3854	4829	8683	—	80
90	41	—	30	884	854	—	1	—	—	1	2	—	—	2	302	341	18	359	57	—	233	224	—	9	6764	3316	4273	7589	825	—
79	—	29	8	51	43	—	3	10	7	—	2	2	—	—	351	294	10	304	—	47	319	329	10	—	6462	2780	3361	6041	—	421
26	16	—	11	14	3	—	4	18	14	—	2	1	—	1	263	282	7	289	26	—	726	693	—	33	3695	1488	2021	3509	—	186
54	5	—	22	30	8	—	1	—	—	1	5	7	2	—	352	306	11	317	—	35	288	226	—	62	9004	4241	5242	9483	479	—
37	16	—	—	18	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	136	221	2	223	87	—	328	317	—	11	6628	3142	4029	7171	543	—
179	84	29	245	1199	954	—	20	38	21	3	37	42	8	3	1693	1711	113	1824	213	82	2137	2048	26	115	41316	18721	23755	42476	1847	687

r. o. oradan.

Iosif Goldisiu, m. p.
archimandrit vicariu episcopesc.

S U M A R

datelor statistice pentru senatul strins bis. dela Consistoriul din Arad, cules d

Numerul curinte	Proto-popiatul	N U M																				
		Comunelor bisericesci						Parochiilor sistemisate				Biseriilor		Caselor				Familiilor				
		matre	fili	matre	fili	Cresceme	Scadieme	1891	1892	Cresceme	Scadieme	1891	1892	1891	1892	Cresceme	Scadieme	1891	1892	Cresceme	Scadieme	
		1891	1891	1892	1892																	1891
1	Arad	15	12	15	12	—	—	25	25	—	—	15	15	5237	5262	25	—	5937	6517	580	—	3249
2	Chisineu	19	17	19	17	—	—	32	32	—	—	19	19	5694	5717	23	—	7311	7372	61	—	3437
3	Siria	16	—	16	—	—	—	26	26	—	—	16	16	5217	5335	118	—	6126	5899	—	227	2875
4	Borosineu	16	—	16	—	—	—	23	23	—	—	16	16	4543	4511	—	32	5782	5939	157	—	2881
5	Buteni	38	5	38	5	—	—	45	45	—	—	42	42	5666	5682	16	—	8897	6134	—	2763	3001
6	Halmagiu	43	26	43	26	—	—	43	43	—	—	64	64	5495	5465	—	30	6364	6399	35	—	3143
7	Radna	29	8	29	8	—	—	35	35	—	—	32	32	5106	5135	29	—	7147	7364	217	—	3025
8	Lipova	36	12	36	15	3	—	42	42	—	—	36	36	7260	7417	157	—	8046	8302	256	—	3507
9	Belintiu	42	3	42	4	1	—	44	44	—	—	43	43	6775	6857	82	—	7323	7158	—	165	3231
10	Timisiora	33	17	33	17	—	—	45	45	—	—	32	32	7470	7593	123	—	8160	8152	—	8	3829
11	B.-Comlosiu	14	2	14	3	1	—	24	22	—	2	14	14	4241	5037	796	—	5169	6687	1518	—	3026
12	H.-Bodrog	1	3	1	3	—	—	1	1	—	—	1	1	157	157	—	—	150	148	—	2	78
	Sum'a	302	105	302	110	5	—	385	383	—	2	330	330	62861	64168	1369	62	76412	76071	2824	3165	35288

Numerul curinte	Proto-popiatul	N U M																				
		Si-au marturisit peccatele				Reposatilor				De morțe silita				Imigrari				Emigrari				
		1891	1892	Cresceme	Scadieme	1891	1892	Cresceme	Scadieme	1891	1892	Cresceme	Scadieme	1891	1892	Cresceme	Scadieme	1891	1892	Cresceme	Scadieme	
		1891	1892			1891	1892			1891	1892			1891	1892			1891	1892			1891
1	Arad	10600	10785	185	—	1444	1629	185	—	20	14	6	646	118	—	528	212	116	—	—	—	96
2	Chisineu	5616	5709	93	—	2072	1910	—	162	7	5	2	940	96	—	844	386	104	—	—	—	282
3	Siria	4632	4720	88	—	1215	1348	133	—	9	8	1	400	86	—	314	85	223	138	—	—	—
4	Borosineu	3612	3865	223	—	1527	1790	263	—	6	6	—	476	32	—	444	52	25	—	—	—	27
5	Buteni	3189	4272	1088	—	1418	1494	76	—	9	7	—	161	758	594	—	88	244	156	—	—	—
6	Halmagiu	5129	4672	—	457	1091	1073	—	18	7	5	—	69	80	11	—	154	83	—	—	—	71
7	Radna	7759	7675	—	84	954	1059	105	—	7	3	—	81	151	70	—	207	311	104	—	—	—
8	Lipova	4393	5419	1026	—	1198	1442	244	—	14	10	—	312	77	—	235	87	96	9	—	—	—
9	Belintiu	2788	3505	717	—	1077	1003	—	74	12	8	—	390	323	—	67	408	447	39	—	—	—
10	Timisiora	2562	2952	390	—	1409	1975	566	—	13	2	—	621	404	—	217	224	349	125	—	—	—
11	B.-Comlosiu	2429	2304	—	125	1099	1554	455	—	11	5	—	29	29	—	—	182	174	—	—	—	8
12	H.-Bodrog	1451	1803	352	—	42	27	—	15	1	1	—	22	—	—	22	16	—	—	—	—	16
	Sum'a	54190	57686	4162	666	14546	16304	2027	269	115	74	142	4150	2154	675	2671	2101	2172	571	—	—	500

RIUL

selin celea 11 protopopiate si dela monastirea H.-Bodog la finea an. 192.

e r u l																						
Defunctelor			Nascutilor				Din pat nelegiuit				Parechilor cuunate				Casatoriilor mixte				Concubinatelor			
1892	Cresceme	Scadieme	1891	1892	Cresceme	Scadieme	1891	1892	Cresceme	Scadieme	1891	1892	Cresceme	Scadieme	1891	1892	Cresceme	Scadieme	1891	1892	Cresceme	Scadieme
32454	—	5	1737	1617	—	120	213	189	—	24	306	306	—	—	25	24	—	1	416	454	38	—
34376	19	—	2082	1920	—	162	129	89	—	40	341	440	99	—	10	17	7	—	219	182	—	37
28750	—	35	1616	1453	—	163	185	177	—	9	268	333	65	—	2	6	4	—	318	362	44	—
28623	—	198	1645	1585	—	60	336	278	—	58	236	366	30	—	3	7	4	—	559	533	—	26
30594	513	—	1443	1489	46	—	195	159	—	36	293	346	53	—	5	9	4	—	550	532	—	18
31677	254	—	1228	1329	101	—	89	91	2	—	202	254	52	—	—	3	3	—	223	217	—	6
29999	—	276	995	952	—	43	67	39	—	28	233	363	30	—	4	4	—	—	310	314	4	—
34764	—	313	1265	1146	—	119	100	104	4	—	362	381	19	—	5	6	1	—	641	625	—	16
32369	54	—	971	1087	116	—	155	175	20	—	220	302	82	—	16	12	—	4	720	771	51	—
37880	—	412	1605	1489	—	116	200	168	—	32	370	358	—	12	12	11	—	1	742	760	18	—
29768	—	441	1283	1233	—	50	239	290	51	—	249	304	55	—	4	4	—	—	889	760	—	129
801	14	—	43	41	—	2	7	6	—	1	10	5	—	5	—	—	—	—	29	25	—	4
352055	854	1680	15913	15341	263	835	1916	1765	77	228	3090	3758	685	17	86	103	23	6	5616	5535	155	236

e r u l																													
Treceri la ortodocsia				Treceri dela ortodocsia				Pretilor veduvi				Pretilor fara pruci				Pretilor repozati				La 31 Dec. 1892 sunt						Dintre acesti'a sunt			
1891	1892	Cresceme	Scadieme	1891	1892	Cresceme	Scadieme	1891	1892	Cresceme	Scadieme	1891	1892	Cresceme	Scadieme	1891	1892	Cresceme	Scadieme	parochii vacante	protopopi	adm. protop.	parochi	adm. paroch.	capelani	diaconi	de tot	emerit	suspendati
17	10	—	7	40	5	—	35	9	11	2	—	4	1	—	3	1	1	—	—	1	1	—	17	6	2	—	26	—	—
36	20	—	116	75	3	—	72	12	14	2	—	7	4	—	3	—	1	1	—	1	1	—	19	14	3	—	37	2	—
12	2	—	10	5	5	—	—	6	6	—	—	4	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	7	18	1	—	27	—	—
1	—	—	1	11	—	—	11	6	6	—	—	2	6	—	4	2	1	—	1	1	1	1	13	8	1	—	23	—	—
14	4	—	10	—	—	—	—	10	10	—	—	6	5	—	1	—	1	1	—	5	1	—	14	26	1	—	42	1	1
—	1	1	—	—	—	—	—	10	9	—	1	9	6	—	3	—	—	—	—	3	1	—	9	30	2	1	43	—	—
5	1	—	4	8	10	2	—	9	9	—	—	6	6	—	—	2	1	—	1	2	1	—	12	19	3	—	35	—	—
12	6	—	6	1	4	3	—	13	13	—	—	11	8	—	3	—	2	2	—	2	1	—	23	16	3	—	43	—	—
20	100	80	—	169	6	—	163	11	12	1	—	11	11	—	—	3	1	—	2	1	1	—	9	34	6	—	50	1	—
28	21	—	7	8	2	—	6	15	15	—	—	12	9	—	3	—	2	2	—	2	1	—	19	25	3	—	48	1	—
4	63	59	—	13	38	25	—	9	9	—	—	6	10	4	—	3	—	—	3	—	1	—	12	10	2	—	25	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	228	140	161	330	73	30	287	110	114	5	178	71	9	16	11	10	6	7	8	11	—	—	154	206	27	1	399	6	1

Adnecș la Nr 70 al prot. sinod. eparchial aradan din 1893.

CONS

despre activitatea protopresbiteratelor din districtul Consistoriului aradan pe an

Numerul curinte	Numele proto- presbite- ratului.	Numerul esibitelor				Comitetul protopesbiteral	Sinodul protopresbiteral	Șeantă preșe	
		intrate	resolvite	restante	comunelor vizitate	Când s'a ținut?	Când s'a ținut?	Câte șiedintie a ținut?	
						Câte obiecte a rezolvat?	Câte obiecte a rezolvat?	Câte șiedintie a ținut?	
1	Arad	930	930	—	13	31 Martie 1892	130 Apr. 12 Mai 1892	16	2
2	Chisineu	1034	1026	8	Din cauză morb prot. nu s'a stat	Neavând comitetul agende de pertințăre nu s'a ținut	28 Maiu 1892	21	3
3	Siria	908	892	16	16	22 Mart. 3 Apr. 1892	4 22 Mart. 3 April 1892	9	5
4	Borosineu	873	873	—	16	8 Aprilie 1892	8 April 1892	7	3
5	Buteni	1003	999	4	40	19 Martie 1892	3 19 Martie 1892	5	6
6	Radna	1019	982	27	36	26 Martie 1892	9 26 Martie 1892	12	5
7	Halmagiu	368	368	—	62	15/23 Martie 1892	8 20 Mart. 1 Apr. 1892	9	2
8	Lipova	1053	1037	16	36	4/16 Martie 1892	7 5/17 Martie 1892	7	6
9	Belintiu	1252	1246	6	33	Din lipsă numărul șembrilor nu s'a putut ținea.	— 26 Martie 1892	18	5
10	Timișoara	1186	1157	29	33	In lipsă de obiecte comitetul nu s'a ținut	— 19/31 Martie 1892	9	4
11	B.-Comlosiu	1058	1058	—	14	20 Faur 1892	3 20 Faur 1892	3	3

Arad, din șiedinti'a Consistoriului plenariu ținuta in 2/14 Aprilie 1893

c)

S P E C T

anul 1892 facut pe bas'a repórtelor intrate dela respectivii protopresbiteri tractuali.

Categoriile de cauze			Câti bani sau incassat si administrat la consistoriu prin protopopul tractual?												Starea fondului protopopesec		Starea altor fonduri séu fondatiuni administrate de protop.		NOTA.	
administrative	matrimoniale	disciplinare	In sidoxie		Contribuiri cu 1 cr.		In tasuri		Tacs'a de 50 cr.		Tax'a la fond. preot.		Diferite arende si colecte		Starea fondului protopopesec		Starea altor fonduri séu fondatiuni administrate de protop.			
			fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.		
—	27	—	133	10	48	—	268	63	150	—	46	—	238	68	26	95	—	—	Incassati de Consist. 453 fl. 73 cr. de protopop 430 fl. 68 cr. de tot fl. 884.41	
7	66	4	178	32	156	—	198	29	170	—	208	50	148	38	32	—	—	—		
5	42	5	—	—	65	—	15	66	—	—	75	—	81	43	173	75	—	—		—
3	5	—	77	34	143	—	72	55	78	50	42	—	26	10	—	—	—	—		—
11	3	—	102	90	82	—	52	75	—	—	122	—	—	—	135	—	—	—		—
7	8	—	129	16	91	—	168	46	138	—	88	—	29	87	201	42	—	—		—
6	1	—	109	39	635	20	10	38	20	50	76	—	74	79	1094	50	—	—		—
4	16	1	87	15	62	—	98	68	126	50	92	—	2404	85	104	07	—	—		—
5	8	6	160	71	214	72	46	71	75	80	142	—	3874	14	153	03	22	75		—
21	16	14	177	41	203	—	168	51	170	—	134	—	—	—	—	—	—	—		—
—	3	—	113	11	221	08	85	65	147	50	106	—	612	—	25	03	—	—	—	

Consistoriul aradan.

C O N S P I

Fundatiunilor bisericesti si scolare aflate pe teritoriul Consistoriului

Numerul curinte	Numea Fondatiunei	Scopul	Averea Fondatiunei								Cum tati ca			
			In realitati computate in valoare	In bani		Starea activa la finea anul 1891		Starea activa la finea anul 1892		Crescament		Scadiment		
				fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.			cr.	
1	Fondatiunea „Zsiga“-iana in Oradea-mare	Alumneu pentru ajutorarea tinerilor studiosi rom. gr. or.	Un edificiu cu etagiu in Oradea-mare in valoare de 50000 fl. Un edificiu fora etagiu cumparat in 1885 cu 8500 fl. Un edificiu nou in valoare de 11000 fl.	70000	—	70000	—	70000	—	—	—	—	—	Tote duse ca pr tiu
2	Fondatiunea „Faur“ in Oradea-mare	Ajutorarea functionilor bisericesci si a seracilor		1400	—	1400	—	1400	—	—	—	—	—	
3	Fondatiunea „Rozsa“ in Oradea-mare	dtto		800	—	800	—	800	—	—	—	—	—	
4	Fondatiunea „Takacsy“ in Oradea-mare	dtto		800	—	800	—	800	—	—	—	—	—	
5	Fondatiunea „Papp“ in Oradea-mare	Procurarea de requisite pe partea scolei si carti invetiaceilor seraci		200	—	200	—	200	—	—	—	—	—	
6	Fondatiunea infintiata de casa de pastre Oradea-mare in Oradea-mare	Ajutorarea scolei gr. or. din loc		930	—	930	—	930	—	—	—	—	—	
7	Fondatiunea „Dimitriu Leca“ in V-Velentia	Ajutorarea functionarilor bisericesci		400	—	409 34	—	409 34	—	—	—	—	—	
8	Fondatiunea contesei „Patronella Csaky“ in Ch. Apaten	Ajutorarea invetiaceilor gr. or. rom. dela scola din Ch. Apaten		1500	—	1539 95	—	1539 95	—	—	—	—	—	
9	Fondatiunea contelui „Antoniu Csaky“ in Cheresig	Ajutorarea bisericeii si preotului local		200	—	200	—	200	—	—	—	—	—	
10	Fondatiunea „Ioan Pintea“ senior in Jaca	Ameliorarea salariului invetiatoresc		1100	—	1473 35	—	1473 35	—	—	—	—	—	
11	Fondatiunea „Gavril Venter“ in Cornitiei	Ajutorarea preotului local		40	—	40	—	40	—	—	—	—	—	
12	Fondatiunea „Gavril Venter“ in	dtto		40	—	— 40	—	40	—	—	—	—	—	

E C T U L

li gr. or. din Oradea-mare dupa starea acestora la finea anului 1892.

Unde sunt induse realitatile in cartea fonduala?	Cum si unde este elocuat capitalul spre fructificare?	Modul cum si pin cine se administra fundatiunea?	Ajutorele anuale, sti-pendiile, date din fon-dațiune in anul 1892	Unde se reved socotile anuale?	Observare
Ediciile sunt in cartea fonduala pe data fondatiunii "Zsiga"-iane	In edificiile fondatiunei	Prin Senatul fon-dational consta-toriu din 11 membri	Sau prevediut 25 alum-nisti cu locuintia, vipt, spalata, lumina-re si in-caldit	In sensul statu-telor prin Con-sistoriul gr. or. din Arad.	
	In casa de pastrare Oradea-mare	De epitropia si comitetul parochial	Usura dela 1000 fl. se da functionarilor bise-ricesci era dela 400 fl. seracilor.	La Consistoriul gr. or. din Oradea-mare	
	In realitatile bisericeii		Usura se imparte func-tionarilor bisericesci		
	In casa de pastrare comitatensa		dtto		
	In realitatile bisericeii		Se procura carti sco-lastice invetiaceilor seraci		
	In doue libele a cassei de pastrare Oradea-mare ca capital ina-lienabil		dtto		
	In casa de pastrare comitatensa bihoreana	De epitropia si comitetul pa-rochial	Usura se imparte functionarilor bise-ricesci		
	La Banca comerciala in Oradea-mare	Prin consistoriul Oradan	Se preved invetiacei seraci cu carti si al-tele necesarii	La Consistoriul din Oradea-mare	Crescamentul provine din con-vertarea pa-pirelor de stat
	Imprumut la singura-tici locuitori pe ipoteca		Interesele se impart intre preoti si bi-serica		
	In realitatile bisericeii romane gr. or. din Jaca	parochiala	100 fl. se da in salariul invetiatoresc		
	Imprumutata pe obli-gatiune privata		Venitul e a preotului local		

ate indusa ca tea fondatiu- -siga"-iana		De comitetul	Sau prevediut cu pane 8 tineri studenti la gim- nasiul din Beiusiu	La Senatul fun- dational din Oradea-mare	
				La Consistoriul gr. or. Oradan	
La institutul „Victoria“ si banca de pastrare comitatensa si in obligatiune in- tabulata		Prin Consistoriul gr. or. oradan	Patru stipendii anuale de câte 40 fl.		
La institutul „Vic- toria“ in Arad		Prin Consistoriul gr. or. din Oradea-mare			

Iosif Goldisiu, m. p.
vicar episcopesc.

Datelor statistice școlare din

<i>Protopo- ptatul cã inspectorat de școle</i>	Pruncilor obligati la școlã												
	Sufetelor	dela 6 12 ani			dela 12—15 ani			de toti		Cresciment	Scadiment	dela 6	
		barbati	femei	de toti	barbati	femei	de toti	1890 — 91	1891 — 92			barbati	.
								1890 — 91	1891 — 92				
Oradea mare	29141	1805	1702	3507	544	536	1710	4008	5217	1209	--	1134	9
Pestesiu	32543	1761	1428	3189	523	427	950	3521	4139	618	--	991	5
Tinca	26834	1717	1567	3284	615	615	1230	4329	4514	185	--	1117	7
Beliu	26533	1616	1455	3101	527	524	1051	3714	4152	438	--	771	4
Beiusiu	31048	1787	1610	3397	681	554	1235	4523	4632	109	--	911	5
Vascon	28084	1350	1093	2443	505	443	948	3319	3391	72	--	788	4
Sum'a	174183	10036	8855	18891	3395	3099	6491	23414	26045	2631	--	3712	37

<i>Protopo- ptatul cã inspectorat de școle</i>	Din elevii dela 6—12 ani au dat raspunsuri in școlã la esamen din urmãtoarele obiecte si anume d										
	Cãtichis si Biblia	Cetirea si scrierea romãna	Cetirea si scrierea magiara	Socõta din cap cu cifre si mesurile metrice	Gramatica si exercitiile limbistice	Geografia si Istoria Patriei	Elemente de fisica si istoria naturala	Agricultura, gradinarit si albinarit	Drepturile si detorintiele civile	Cantul bisericesc si national	
Oradeamare	982	894	725	827	766	451	280	169	294	1297	
Pestesiu	1038	765	453	735	308	400	234	135	63	864	
Tinca	1057	1015	802	929	462	480	290	251	230	1435	
Beliu	521	456	229	436	142	165	98	63	50	242	
Beiusiu	1056	666	591	507	144	97	57	50	56	586	
Vascon	272	371	265	588	144	231	126	66	191	602	
Sum'a	4926	4167	3065	4022	1966	1824	1085	734	884	5026	

Oradea-mare, 22 Martie

E)

AN S P E C T U L

nsistoriului eparchial gr. or. roman din Oradea-mare pe anul scolastic 1891—92.

U m e r u I																	
Copiii care au umblat la scolele noastre						Frecventatiune in percente	Pruncilor cari au fost la examen in scolile noastre										Dintr cercet de pe barbati
12 — 15 ani		de toti		Cresciment	Scadiement		dela 6—12 ani			dela 12—15 ani			de toti		Cresciment	Scadiement	
femei	de toti	1890—92	1891—92				barbati	femei	de toti	barbati	femei	de toti	1890—91	1891—92			
67	157	2469	2222	—	242	50 ⁰ / ₀	806	605	1411	10	2	12	1667	1423	—	224	188
24	67	1790	1649	—	141	50 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	725	395	1120	13	—	13	354	1133	779	—	310
149	316	2063	2133	70	—	50 ⁰ / ₀	833	710	1543	25	33	58	1528	1601	73	—	98
50	103	1541	1362	—	179	32 ⁰ / ₀	555	337	892	10	3	13	1047	905	—	142	11
52	123	1403	1609	206	—	35 ⁰ / ₀	671	432	1103	33	16	49	1230	1152	—	78	44
20	51	1205	1256	51	—	38 ⁰ / ₀	613	314	927	8	6	14	836	941	105	—	19
362	827	10471	10231	—	240	—	4203	2793	6996	99	60	159	6662	7155	493	—	670

Numerul Invetiatorilor								Provisiunea scólelor				Dotatiunea invetia-torésca			Descrierea scólelor		Provederea scólelor cu recuisite		
Provisori	La olalta	cu fora		La olalta	cu fora	La olalta	La olalta	Cu invetiatori definitivi	Cu invetiatori provisorii	Vacante	La olalta	Numerul statiunilor invetiatoresei cu "salariu mai mic de 300 fl.	Numerul statiunilor cu sa-lariu de 300 fl. si mai mare	Suma'a in-tréga a sa-lariului in-vetiatorese computata in bani		Corespondietóre	Necorespondietóre	Provedute	Neprovedute
		prepa-randia	testi-moniu de cualifica-tiune											fl.	cr.				
30	45	27	18	45	19	26	45	15	30	7	52	11	41	15215	60	33	19	26	26
34	35	11	24	35	8	27	35	1	34	1	36	18	18	8556	—	32	4	21	15
15	30	24	6	30	20	10	30	14	16	2	32	8	25	8878	—	25	7	21	11
21	28	13	15	28	6	22	28	7	21	7	35	26	9	2789	—	25	10	13	22
27	31	10	21	31	3	23	31	3	28	14	45	33	11	8532	—	26	19	28	17
24	39	27	12	39	9	30	39	15	24	3	42	26	4	9041	—	17	25	26	16
151	208	112	96	208	65	146	208	55	153	34	242	122	108	53011	60	158	84	135	107

1893.

Iosif Goldisiu, m. p.
archimandrit vicariu episcopesc.

C O

Datelor statistice școlare din districtul C

Protopopatul că Inspectorat de școle	Pruncilor obligați la școală										Pruncile			N	
	Sufetelor	dela 6 — 12 ani			dela 12—15 ani			de totii		Cresciment	Scadiment	dela 6—12 ani			
		barbati	femei	de totii	barbati	femei	de totii	1890 — 91	1891 — 92			barbati	femei		de totii
								1890 — 91	1891 — 92						
Oradea mare	29141	1805	1702	3507	544	536	1710	4008	5217	1209	—	1134	931	2065	91
Pestesi	32543	1761	1428	3189	523	427	950	3521	4139	618	—	991	591	1582	53
Tinca	26834	1717	1567	3284	615	615	1230	4329	4514	185	—	1117	703	1817	87
Beliu	26533	1616	1455	3101	527	524	1051	3714	4152	438	—	771	488	1259	51
Beiusiu	31048	1787	1610	3397	681	554	1235	4523	4632	109	—	911	575	1486	72
Vascon	28084	1350	1093	2443	505	443	948	3319	3391	72	—	788	417	1205	61
Sum'a	174183	10036	8855	18891	3395	3099	6491	23414	26045	2631	—	3712	3705	7417	35

Protopopatul că Inspectorat de școle	Din elevii dela 6—12 ani au dat răspunsuri în școlile noastre la examen din următoarele obiecte și anume din													Prezentivi
	Catichis și Biblia	Cetirea și scrierea română	Cetirea și scrierea magiara	Socota din cap cu cifre și măsurile metrice	Gramatica și exercitiile limbistice	Geografia și Istoria Patriei	Elemente de fizica și istoria naturala	Agricultura, gradinarit și albinarit	Drepturile și detorintiele civile	Cantul bisericesc și national	Ginnastica	Cetirea și scrierea		
Oradea mare	982	894	725	827	766	451	280	169	294	1297	717	215		
Pestesi	1038	765	453	735	308	400	234	135	63	864	362	21		
Tinca	1057	1015	802	929	462	480	290	251	230	1435	—	25		
Beliu	521	456	229	436	142	165	98	63	50	242	76	97		
Beiusiu	1056	666	591	507	144	97	57	50	56	586	61	94		
Vascon	272	371	265	588	144	231	126	66	191	602	239	575		
Sum'a	4926	4167	3065	4022	1966	1824	1085	734	884	5026	1455	2157		

Oradea mare, 22 Martie (3 April) 1893

E)

INSPECTUL

nsistoriului eparchial gr. or. roman din Oradea-mare pe anul scolastic 1891—92.

U m b l a t i																				
Cari au umblat la scolele noastre						Frecuentatiune in procente	Pruncilor cari au fost la examen in scolile noastre								Dintre cei umblato					
12—15 ani		de toti		Cresciment	Scadiement		dela 6—12 ani			dela 12—15 ani			de toti		Cresciment	Scadiement	de pe teritoriul ace			
femei	de toti	1890—92	1891—92				barbati	femei	de toti	barbati	femei	de toti	1890—91	1891—92			barbati	femei	de toti	
67	157	2469	2222	—	242	50 ⁰ / ₀	806	605	1411	10	2	12	1667	1423	—	224	188	139	327	2
24	67	1790	1649	—	141	50 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	725	395	1120	13	—	13	354	1133	779	—	310	239	549	4
149	316	2063	2133	70	—	50 ⁰ / ₀	833	710	1543	25	33	58	1528	1601	73	—	98	11	109	—
50	103	1541	1362	—	179	32 ⁰ / ₀	555	337	892	10	3	13	1047	905	—	142	11	—	11	—
52	123	1403	1609	206	—	35 ⁰ / ₀	671	432	1103	33	16	49	1230	1152	—	78	44	5	49	—
20	51	1205	1256	51	—	38 ⁰ / ₀	613	314	927	8	6	14	836	941	105	—	19	23	42	—
362	827	10471	10231	—	240	—	4203	2793	6996	99	60	159	6662	7155	493	—	670	417	1087	7

Numerul Invetiatorilor									Provisiunea scólor			Dotatiunea invetia-torésca		Descrierea scó-lor	Provederea scólelor cu recuisite				
Provisori	La olalta	cu fora		La olalta	testi- moniu de cualifica- tiune	La olalta	Cu invetiatori definitivi	Cu invetiatori provisorii	Vacante	La olalta	Numerul statiunilor invetiatorecsi cu salariu mai mic de 300 fl.	Numerul statiunilor cu sa-lariu de 300 fl. si mai mare	Suma'a in-tréga a sa-lariului in-vetiatoresc computata in bani		Corespondietóre	Necorespondietóre	Provedute	Neprovedute	
		prepa-randia											fl.	cr.					
30	45	27	18	45	19	26	45	15	30	7	52	11	41	15215	60	33	19	26	26
34	35	11	24	35	8	27	35	1	34	1	36	18	18	8556	—	32	4	21	15
15	30	24	6	30	20	10	30	14	16	2	32	8	25	8878	—	25	7	21	11
21	28	13	15	28	6	22	28	7	21	7	35	26	9	2789	—	25	10	13	22
27	31	10	21	31	3	23	31	3	28	14	45	33	11	8532	—	26	19	28	17
24	39	27	12	39	9	30	39	15	24	3	42	26	4	9041	—	17	25	26	16
151	208	112	96	208	65	146	208	55	153	34	242	122	108	53011	60	158	84	135	107

N O T

1893.

Iosif Goldisiu, m. p.
archimandrit vicariu episcopesc.

L

de-mare pe anul scolastic 1891—92.

u I

Numărul copiilor cari au fost la examen în școlile noastre										Dintre cei umblători la școală au cercetat școli de stat și comunale de pe teritoriul acestui Consistoriu						Școlilor			
sub 12 ani		de la 12—15 ani		de toți		Cresciment	Scădiement	barbați	femei	de toți	1890—91	1891—92	Cresciment	Scădiement	elementare	de gradinarit	de gimnastica	în câte sau ținut examen	
femei	de toți	barbați	femei	de toți	1890—91														1891—92
605	1411	10	2	12	1667	1423	—	224	188	139	327	247	327	80	—	52	17	—	45
395	1120	13	—	13	354	1133	779	—	310	239	549	448	549	101	—	36	3	—	32
710	1543	25	33	58	1528	1601	73	—	98	11	109	—	109	109	—	32	13	—	30
337	892	10	3	13	1047	905	—	142	11	—	11	—	11	11	—	35	2	—	28
432	1103	33	16	49	1230	1152	—	78	44	5	49	—	49	49	—	45	2	—	31
314	927	8	6	14	836	941	105	—	19	23	42	28	42	14	—	42	1	—	36
2793	6996	99	60	159	6662	7155	493	—	670	417	1087	723	1087	364	—	242	38	—	202

Categoriile școlilor	Dotarea invetiatorească				Descrierea școlilor	Provederea școlilor cu recuzite			
	Vacante	La o altă	Numărul statuiilor invetiatorești cu salariu mai mic de 300 fl.	Numărul statuiilor cu salariu de 300 fl. și mai mare		Suma a întreaga a salariului invetiatoreșc computata în bani	Corespondentore	Necorespondentore	
Cu invetiatorești provizion				fl.	cr.	Provedute	Neprovedute		
7	52	11	41	15215	60	33	19	26	26
1	36	18	18	8556	—	32	4	21	15
2	32	8	25	8878	—	25	7	21	11
7	35	26	9	2789	—	25	10	13	22
14	45	33	11	8532	—	26	19	28	17
3	42	26	4	9041	—	17	25	26	16
34	242	122	108	53011	60	158	84	135	107

NOTA.

Iosif Goldisiu, m. p.
archimandrit vicariu episcopesc.